Законът е напечатан само за робовете • Христо Ботев

цена **0,50 лв**

София • март 2006 • брой 3 (186) • година XVI • 12 страници

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

250 години от рождението на Уилям Годуин 2

Той е бил възприеман по различен начин от различни категории читатели: от едни – главно по разсъдъчен път, а от други – по-скоро чрез сърцето си.

Злополучните карикатури 4

А уж всички се пишат миролюбци и толерантни, като се почне от любителите на „свободата на словото" в Европа и се стигне до „духовните водачи", които водят стадото си към нови убийства.

Трябваше да служа за пример, но вечно се бунтувах 5

Интервю на вестник *Le Monde Libertaire* с Канек Гевара, внук на Ернесто Гевара (Че) и член на Кубинското безвластническо движение.

Боб Блек – проблем ли са анархистите за анархизма? 8

„Свободна мисъл" спори с един от най-гласовитите критици на днешните анархисти в новата рубрика „Критика и контракритика".

Корените на автономизма 10

Автономизмът е преди всичко движение на отрицанието: никакви лидери, никаква организация, никакво представителство, никакво участие в политическата отговорност.

Пробуждане

София, 11.02.2006

Следващият: събота, 11 март

Народът срещу властта: стига сметки без кръчмар – не на ценовия геноцид!

София, 11.02.2006. В мразовития, но слънчев февруарски ден се проведе първият протест срещу ценовите безумия на управляващата тричленка. От НДК по бул. Витоша, през площад Гарибалди до Народния театър почти постоянно се скандираше „Солидарността между хората е нашето оръжие срещу властта", „Цените, лъжите – за всичко ще платите!", „Станишев, бандит – стига геноцид!", „Псевдосоциалисти – свине капиталисти!" Протестът беше организиран от Федерацията на анархистите в България и отворен за всички хора, на които им е писнало да живеят като роби в плантация.

Пред Народния театър мегафонът беше даван на всеки, който има нещо да каже на събралите се предимно млади хора от Варна, Гоце Делчев, Пловдив, София. Възрастен човек извади две огромни цветни снимки, на които в едър план се виждаха охранените ни властници как плюскат та ушите им плющят на някаква кьор софра, и каза как преди няколко години дошъл от село с трактора в София на протест да им покаже и каже колко ги „обича". Млада жена с малко момиченце взе думата и обясни, че има още три като него, за които получава 18 лева на месец от „социално отговорните".

Постоянно увеличаващите се цени на всякакви жизнено необходими продукти изправят нас, обикновените хора пред въпроса дали да се предадем пред социалния геноцид, или да се опитаме да го спрем!

От 1 ноември 2005 се увеличиха цените на топлоенергията (парното поскъпна с около 18-20%) и електроенергията, а сме уж износител. Можем да си представим колко ще ни струва токът, ако АЕЦ „Козлодуй" бъде закрит и внасяме ток от чужбина! От средата на ноември миналата година се повиши с 50% и цената на маршрутните таксита – съществена част от градския транспорт в София (от 1 лев на 1,50), а от месец април тази година ще се повиши и билетът за градски транспорт – от 50 на 70 стотинки. Решението е взето от Столичната компания за градски транспорт и подкрепено от кмета на столицата Бойко Борисов. Всичко това става наред с постоянното поскъпване на хлебни, млечни, месни изделия и продукти от първа необходимост. От 1 януари тази година цените на цигарите се повишиха двойно, както и акцизите за твърдия алкохол. Това може да са луксозни стоки, но парите от това повишение изчезват в джоба на държавата, която вечно „няма пари".

Всичко това става на фона на безгрижното охолство на управляващия „елит", който на фона на новите цени продължава да си гласува нови, още по-големи заплати – може би като награда за това колко добре са ни обрали отново!

Затова приканваме всички, на които им е писнало да търпят своеволията на родните свини наречени политици и на мултинационалните монополи и техните представители в България, с тези протести да поставим началото на серия преки действия, стачки, митинги и други акции, с които да попречим на властта да осъществи своя ценови геноцид!

„Топлофикация" поиска ново повишение на цените за парно и то в разгара на зимата! Ново, на фона на непосилното бреме, наложено от тези монополисти до момента. Пенсионери със 100 лева пенсия получават сметки за парно по 300-400 лева. И това е само един от монополите, които смятат да правят каквото си поискат с нас! Не сме забравили и другите кръвопийци като „Софийска вода", БТК, мобилните оператори и всички останали!

ФАБ и всички хора, които са решени да не търпят повече наглите своеволия на властта, ще направи всичко възможно гласът ни да бъде чуван все по-силно и по-ясно всеки месец. Решихме да не търсим партии, синдикати и неправителствени организации, а със собствени сили да организираме и проведем серия акции срещу властта. Следващата такава е в събота, 11 март на същото място и по същото време. •

250 години от рождението на Уилям Годуин

Скоро след смъртта му Прудон, а след него и Бакунин, разработват идеи, изказани в „Политическа справедливост“, без да са били запознати със самия труд. Едва по-късно Кропоткин – добър познавач на английската култура – изтъква значението на Годуин за развитието на анархическата мисъл. В наше време портрета на Годуин се издига по анархически манифестации наред с портретите на Прудон, Бакунин и Кропоткин.

Уйлям Годуин е роден на 3-ти март 1756 г. в Уисбеч, Кембриджширско графство, Англия, в семейство на свещеник-дисидент. Братовчедка на баща му, която е била добра познавачка на художествената литература, го е въвела в нея още в детските му години. Като ученик страстно е изучавал теология и философия. На двадесет и една години става проповедник в дисидентска църква. Но в него все повече нарастват съмнения от религиозен характер, които се засилват най-вече под влиянието на Пристли и вследствие на това той напуска църковната си служба. Отива в Лондон, където се отдава на литературна и журналистическа дейност. Там установява контакти с видни обществени дейци, от които особено влияние му оказва Томас Холкрофт – добър познавач на немската и френската литература и отличаващ се със страстен стремеж към свободата. Постепенно Годуин напълно скъсва с религията и става атеист.

Вестта за разрушаването на Бастилията и за последващите събития в Париж внасят обрат в живота му. Вихърът на Великата френска революция го въвлича в областта на политическата и по-точно на социално-философската проблематика, в резултат на което в началото на 1793 г. се появява капиталният му труд „Политическа справедливост“, представляващ нейна философска рефлексия на английска почва.

Социалната философия в „Политическа справедливост“

Съдейки по самото му заглавие „Изследване относно политическата справедливост и нейното влияние върху общото състояние на добродетелта и щастието“, обикновено съкращавано като „Политическа справедливост“, трудът на Годуин следва да бъде отнесен към областта на социалната философия. Но в трактовката на така фиксираната тема се открояват два пласта, които се взаимопроникват: единият пласт е теоретическа ситема, изградена чрез логически връзки между различни проблеми и твърдения, а другият се състои от експресивни фрази и интуитивни асоциации, изразяващи по-скоро емоционално отношение към повдигнатите въпроси. Вследствие на това, навярно той е бил възприеман по различен начин от различни категории читатели: от едни – главно по разсъдъчен път, а от други – по-скоро чрез сърцето си. Тук нас ни интересува първия пласт, но тъй като неговите контури са силно размити вследствие наслоения от втория (литературния) пласт.

Подходът към поставянето на проблемите за разглеждане и към тяхната трактовка в „Политическа справедливост“ се характеризира със следването на британската традиция на теоретико-познавателния емпиризъм и социално-философския рационализъм, достигнали върхната си точка у Хобс и Лок, както и на утилитаризма на Бентам. Това означава, че няма вродени идеи у човека, включително и такива от религиозен характер, относно това как трябва да бъде устроено обществото и какво трябва да бъде поведението на индивида в него: „Ние не внасяме със себе си в света никакви вродени принципи: следователно, когато се раждаме ние не сме нито добродетелни, нито порочни“ пише Годуин. Ето защо

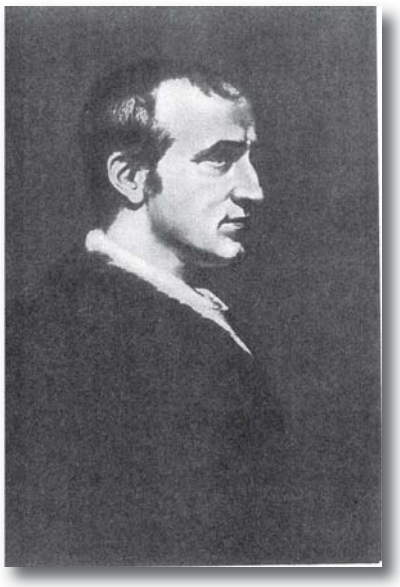

„Това, към което наистина трябва да се стремим, е да бъдат премахнати във възможно най-голяма степен всички произволни разграничения и да се предоставят условия за свободно разгръщане на талантите и добродетелта. Трябва да положим усилия да предоставим равни възможности и еднаква подкрепа за всички и да превърнем справедливостта в общ интерес и избор на всеки.“

Уилям Годуин

на тези въпроси човек трябва да даде отговор чрез своя разум, опирайки се на личния си и на социалния опит и служейки си с методи на мислене, развити в областта на научното познание. С други думи, тези въпроси следва да бъдат разгледани и да получат своя отговор в рамките на науката за човека и обществото. Тук възниква въпросът: Кой е главният обект на тази наука? Годуин отговаря: „Всички хора ще приемат, че щастието на човешкия род е най-важният обект, за чието развитие трябва да способствува науката за човека; ...“ А по-нататък добавя: „Ако управлението е обект на разглеждане, който, подобно на математиката, естествознанието и морала допуска аргументация и доказателство, тогава ще можем основателно да се надяваме, че в един или друг момент хората ще дойдат до съгласие в схващанията си за него. Ако това разглеждане обхване всяко нещо, което е особено важно и интересно за човека, то е вероятно, че, когато теорията бъде доста развита нейното приложение няма да бъде пренебрегнато.“ Във формулировката на заглавието на труда е заложено схващането, че общото състояние на добродетелта и щастието в обществото зависи от наличието в него на политическа справедливост. От тук се извежда и задачата на изследването: на първо място да се изясни в какво се състои политическата справедливост, а след това – как политическата справедливост детерминира общото състояние на добродетелта и щастието в обществото. При това, „обществото не е нищо повече от агрегат от индивиди.“ От тука следва, че претенциите и задълженията на обществото не са нищо друго освен агрегат от претенциите и задълженията на отделните индивиди, които го съставят. А това означава, че между обществото и неговите членове трябва да се установи следното принципно взаимоотношение: „Какво има право обществото да изисква от мен?... всяко нещо, което е мой дълг да правя. И нещо повече? Определено не ... Какво е това, което обществото е длъжно да прави за своите членове? Всяко нещо, което може да допринася за тяхното благополучие. Обаче, природата на тяхното благополучие е определена от природата на ума.“ И така, при обсъждането на проблемите относно политическата справедливост, в центъра на вниманието трябва да се постави човешкият индивид с неговия разум.

Изводите в книгата по дадената тема фактически се основават на два принципа, които са във взаимна връзка:

Първи принцип: При избора на своите действия човекът трябва да се ръководи единствено от своя разум.

Втори принцип: Разумно е такова поведение на човека като член на обществото, което измежду различните възможни начини на действие има за резултат максимално благополучие за максимален брой хора.

От първия принцип следва, че трябва да се премахне държавната власт, която с нейните закони, правова система и органи за насилие елиминира или най-малкото ограничава възможността на отделния член на обществото, при избора на поведението си в дадена ситуация измежду различните възможни начини на действие, да се ръководи единсвено от своя разум. На основата на този принцип Годуин подлага на унищожителна критика теорията за обществения договор, развивана в различни форми от Хобс и Лок, в основата на която е тезата за делегиране на правата на отделните индивиди за решаване на въпросите относно тяхното поведение върху дадено лице или дадена група от лица – теза, която противоречи на изискването човекът да се ръководи единствено от своя разум. От тези два принципа следват по-нататък изводите за премахване на частната собственост, брака и религията, за задължителен физически труд за всички членове на обществото, който разумно ще бъде съчетан с умствения труд, както и за организирането на индивидите в неголеми общества – на неголяма територия и с немногочислено население, което дава възможност общите решения да се вземат пряко от съставящите обществото ченове. Осъществяването на такова общество е неизбежно по силата на първия принцип, защото е разумно. Това осъществяване трябва да се извърши не чрез революции, свързани с насилие и проливане на кръв, а по еволюционен път, постепенно, с бавни темпове – защото истината може да бъде разбрана в нейната пълнота от най-интелигентните членове на обществото постепенно и бавно, а още по-бавно е нейното проникване в общественото съзнание в такава степен, която е необходима, за да се превърне тя във фактор за извършване на промени в обществените институции.

Животът на Годуин след „Политическа справедливост“

Публикувана в момент, когато английското общество е развълнувано от разглежданите в нея проблеми вследствие на Революцията в съседна Франция, „Политическа справедливост“ само за няколко седмици прави името на нейния автор известно в цяла Англия. При това, наличието на двата пласта в нея, споменати по-горе, способствува тя да оказва силно влияние върху дейността на редица интелектуалци, например, от една страна върху поетическото творчество на Шели, а от друга страна подтиква Малтус към изследвания, довели до разработване на знаменитата му теория за народонаселението. С успех се ползва и издаденият през следващата година роман на Годуин „Калеб Уйлямс или нещата каквито са“, в който в художествена форма са представени основните идеи, развити в „Политическа справедливост“. Настъпват щастливи моменти в живота на Годуин: установява любовна връзка със знаменитата писателка-феминистка Мери Уолстонкрафт, която е поддържала близки отношения с редица видни обществени дейци и по-специално с Томас Пейн и Джоузеф Пристли, които, както видяхме по-горе, са оказали силно влияние върху Годуин. Така че емоционалната връзка между тях е била в съзвучие с идейната им близост, вследствие на което заживяват на семейни начала, без да сключат брак и без тази връзка да се превръща в окови за личната им свобода. Впрочем, когато Мери забременява, те правят компромис с убежденията си, за да не създават усложнения за бъдещето си дете и сключват формално брак, но отношенията им продължават да се определят от техните убеждения, а не от законите на държавата и не от обществените предразсъдъци: всеки от двамата съпрузи има свое самостоятелно жилище, свой кръг от приятели и личен живот. Така някои от идеите на „Политическа справедливост“ получават представяне и на конкретно жизнено равнище. За съжаление няколко дни след раждането на дъщеря им, майката умира.

Дъщеря им Мери наследява литературния талант на двамата си родители – свързала живота си с поета Шели, под това фамилно име получава широка известност с романа си „Франкенщайн“, с който открива нов литературен жанр и поставя в художествена форма нов социален проблем, получаващ все по-голяма актуалност в последно време – за отговорността на учения при извършване на научни експерименти и нововъведения в живота.

В края на 90-те години започва нов обрат в живота на Годуин. Особено негативни последствия има за него обрата в отношението на голяма част от английската буржоазия към Революцията в съседна Франция – тя е уплашена от нейното развитие, което е свързано с развихряне на насилие и проливане на кръв. Властите предприемат действия против приятелите на Френската революция в Англия. При тази ситуация интересът към труда на Годуин отшумява. Някои от последователите му пък са разочаровани от него още след сключването на брака му с Мери Уолстонкрафт, в което виждат измяна на идеите, които сам е развивал. Последващите му произведения намират съвсем слаб обществен отзвук или срещат пълен провал. Вследствие на това той изпада във финансова безизходица – на два пъти негови приятели организират обществена парична подписка, за да го спасят от гладна смърт. Годуин дотолкова е забравен, че даже поетът Шели, като се свързва с дъщеря му, дълго време изобщо не е допускал, че той е авторът на „Политическа справедливост“, от която е бил в такъв възторг, а е смятал, че е налице просто съвпадение на имена. Годуин умира на 7 април 1836 г. в Лондон. •

проф. Борис Чендов

Как отидохме пред Левски на 19 февруари?

„Потомците“ на Васил Левски на 19 февруари се държахме като агитка от левскари и чорбари

19 февруари – превърнат в порнография

На 19 февруари сутринта няколко души отидохме да оставим цветя пред паметника на Васил Левски. Гледката, която заварихме там, беше изумителна. Пред Народна библиотека се бяха събрали 20-тина пенсионери от различните „БКП-та“ и измежду тях се виждаше някой, който държеше картон с някакъв лозунг против американските бази в България. Пред самия паметник седяха две лумпенизирани националистчета с известните си трибагреници с игрек по средата, с промит и втренчен поглед гледаха напред. Хората се блъскаха да си оставят цветята, все едно са на опашка пред гише. После се прибират вкъщи и пускат телевизора. Ако дават нещо за Васил Левски, превключват на другия канал, където някой се стреля на английски или целува на испански. През това време Васил Левски се върти в гроба си.

По-късно през деня там се изрежда какви ли не политически и неполитически групи, кои от кои по-най. Всички отиват там с рехави тълпи и знамена, правят официални изказвания, освирква се, смъкват си венците един на друг.

В следващите дни се спори колко хора били с шествието на „Атака“ – 15 000, 10 000 или 500. Обсъжда се епохалното слово за Левски като „най-големия български националист“, произнесено от най-малкия такъв. Нито дума за самия Васил Левски, единствено за подлогите, които го използват 133 години по-късно за своите кампании.

Откога станахме така? Откакто „Ако спечеля, печели цял народ“ се развя на синьо-бялото знаме над агитката на столичния футболен клуб? Или по-рано? А било ли е изобщо някога по-иначе през тези 133 години, откакто куцо и сакато ползва Дякона за каквото му отърва?

През това време той продължава да се върти в гроба си, а малко хора се усещат каква всъщност гавра се е случва. Защото как по друг начин можем да наречем политическата пропаганда на гърба на Апостола? Подобен куриоз би бил на погребение да се раздават политически листовки. Но за кого ли пък това е вече куриоз?

За тези хора ли се е борил Левски?

А.

Всичките неразбории, завист, укори, които произлизат повечето от глупостта, са причина за разделянето на един народ на части и тогава от него не остава нищо... Не трябва да давате подпора на глупци.

Един малко известен факт:

В списание „Българска сбирка“ кн. 1, год. V, 1898, е поместено следното:

„Напомняне за отпразнуване на двадесет и пет годишнина“. На 6-тий февруари 1898 година се навършива двадесет и пет годишнината от смъртта на самоотвержений борец за народната ни свобода и независимост Васил Левский...

Понеже празнуването на паметта на народините ни дейци има голямо възпитателно значение за младежта, то желателно е, почитаемото ни Правителство още от сега да се разпореди, защото този ден – 6-й февруари 1898 година да се отпразнува по цялото Княжество и да бъде ден неприсъствен.

Само по такъв начин ще можем исказа своята благодарност и признателност към поборника за народната ни свобода и независимост и ще докажем на света, че и ние умеем да ценим заслугите на своите народни дейци. Аз само повдигам този въпрос.

Ц. Калчев
учител, с.Джулюница, Кесаревско

Това „напомняне“ се посреща с жив интерес. В следващата книжка на „Българска сбирка“ четем: *„В София и на много места в България вече е взета инициативата да се отпразнува този ден...“*

Дотогава народната признателност към Васил Левски се изразява в публикуване на спомени и материали за живота и дейността му, в изграждането на паметници.

Това дължим на Цони Калчев (1870-1942) – народен учител, писател и поет, съставител на учебници и учебни помагала. Цони Калчев с основание е смятан за един от класиците на детската ни литература.

Две години след това „напомняне“ той започва издаването, по примера на нашите възрожденци, на „Народно календарче“ с образа на Апостола, което просъществува цели 24 години – до деветоюнския преврат 1923 година.

Цони Калчев в моят баща.

Георги Калчев

Анархизмът, анархистите – хаосът и безредието

Уважаеми читателю,

Говориш с един анархист с незавидна, под 150 лв пенсия. Може би и твоята заплата или пенсия е толкова и винаги, когато правиш покупка на стока се съобразяваш колко са ти парите в джоба и тогава определяш към продукт с каква цена да се насочиш. А знаеш ли, човече, в такъв момент как ще подходи моят и твоят президент, министър председателят, човекът от парламента или нашият съсед бизнес авантюристът, които са с 1500 лв месечен доход? Всички тия благородни чеда се извисяват многократно по-високо над хилядите с доходи все под 150 лв, дето се чукат по челата защо са с 30-40 години трудов стаж, творили, строили и произвеждали.

Избрахме ги да ни подобрят живота, да стане по-добър от вчера. С тяхното балансирано действие и с плода от нашия труд да ни повишат заплатите и пенсиите. Но той животът става все по-горчив, потруден. На това анархистите основателно казват: за всички времена и навсякъде героят е този, който произвежда благата, на полето, във фермата, в завода, във фабриката, дори и при ненормиран работен ден. Той не бива да ходи гладен и животът му да протича в мизерия с недостатъчно средства да покрие разходите на семейството си. С какво спокойствие се разхожда президентът, министрите, народните представители и другите величия по върховете на властта с 1500 лв в джоба на пазара в магазина? Хора, които ти, аз и много други сме ги избрали да се грижат и за нас и до кога ще вярваме на лъжливите обещания? Ако имаме възможност да прочетем всеки издаван вестник, ще се уверим в една тъжна истина. Колко се е ограбило, граби и се краде от държавата и народа. Колко средства са присвоили управници, служители и бизнес авантюристи. Няма ги фермите, в които гъмжаха стадата от животни. Пустее земята, която ни хранеше, дори се изнасяха стоки и продукти в чужбина. Няма ги трудовите хора да обработват тази плодородна земя. Милиони наши граждани слугуват в чужбина. Потъваме в блатата на неграмотност, занижено до минимум здравеопазване. Постоянно нечовешко вдигане цените на стоки и услуги. Внос на менте продукти от чужбина, а нямаме сили да си произведем редовна и с добро качество продукция. От този хаос по-голям не помни историята ни. А властващите си преразпределят сътвореното от трудовия народ.

Кога ще се излекува дълбоката рана, нанесена ни от прекрасната капиталистическа система? Добра и отлична за управници хищници и авантюристи. А народът, докато ги търпи, ще им робува. Такава ли му е заслугата на този народ?

Тук точно анархистите казват НЕ. Всички сме граждани на тази мила страна, а сме и от трудовия фронт и на нас се пада да празнуваме спокойни, но ядец, мой братко, мой съседе и т.н. Анархистите това не го приемат и за туй сме поставени на подсъдимата скамейка. Затова, че сме за правдата. А ти сам си определи кой път да хванеш – ограбван от собствените ти ненаситни алчни избраници. И не гледайте с ирония анархистите и техния вестник. Ние не гласуваме. Не избираме хора, които са избрани да ни забравят. Вниманието им е 95% за себе си и 5% за народа колко да сме едва живи. А как ще живеем никой не ни пита. Вие гласувате, избирате ги, устройвате ги на високоплатени постове и очаквате от тях с ресурса от произведеното от целия трудов народ да ви бъде подобрен животът. Но гласът ви остава глас в пустиня. Избрахте ги и си казахте: избрахме си наши хора. Но се разбра – те са ваши, а вие не сте техни. За вас и нас минимума или нищо. За тях максимума. Със собствения си глас вие ставате жертва на ваши бъдещи управници – мафиоти носители точно на хаоса и безредието. Сигурно и за този хаос са виновни анархистите. Управниците нас ни презират, но вие, драги приятели, нямате право, щото сте от нашата черга и мизерствате наравно с нас, макар че сте поддръжници на тази или онази от различни цветове партия.

Анархизмът и анархистите са да има за всеки работа, хляб и нормален живот и разликата в заплати и пенсии да не бъде 10-15 пъти и повече. Ако не сме прави, съдете ни, но справедливо. Грешно е становището на мнозина, че ние сме за хаоса и безредието. Не търсете хаоса в анархистите, търсете го точно в притискащото ни тъмно ежедневие изпълнявано от избраниците народни, дето ни ограбват без жалост и без морал човешки. Ако приемете това наше виждане, този обективизъм, това тълкуване на пълната истина без измислици и заблуди, то и във вашата душа, виждания, а и в самите вас – това са чертите на чисто анархистическото виждане. Всеки човек с добри чувства към останалите е с пълно анархистично отношение към хората и живота. Ние в произведеното сме с вас, в неотделеното внимание пак сме с вашето тегло, но поне не сме ги избирали. А бившият президент Петър Стоянов тупаше бабичките по рамото и им казваше: „жал ми е, че ви са малки пенсиите, но имайте търпение да почакате“. Но докато да почакат те измряха от глад и мизерия.

Борбата за власт като най-висша форма на авантюри продължава с подкупи и различни обещания. Партиите са повече от 200 и се роят стремглаво и разлагат като пролетен сняг, губят се като пясък на баир или музейна архива. Амбицията за тази магия власт не стихва. И хиляда места в парламента да има, няма да има за всички. Министерствата и сто да станат, пак ще им бъде тясно. Но всяка стара и нова партия не загатва за нашите проблеми. Стремежът на всички е един – завладяване върховете в управлението и заемане на ключовите пространства за по-големи авантюри. Българската демокрация се оказа несъвършена атомна бомба с пагубен, смъртоносен ефект. Несъвършена, защото нещо остави. Остави живи хора да се мъчат.

На такъв хаос и безредие народите ще бъдат очевидци, свидетели докато свят светува при наличието на властващи с дълбоки корени, каквито ги имаме и днес. Техните алтернативи са чрез лъжи, измами и насилие към по-големи авантюри. Ние не ги приемаме и не ще прекъснем да ви се представяме с идеите на анархизма за хляб, правда и свобода.

По наше мнение технологии и технолози регулатори на дейностите, управляващи производствата, балансьори на живота ще има, но не хищници и грабители на средства и продукти сътворени от героя – трудовия човек с положен достатъчно ефективен труд, а подсигурен със заплата и пенсия.

След като ти, гражданино, се трудиш, трудил си се, произвеждал си, творил си блага, трябва да получиш заплата или пенсия, с която нормално да ти протича животът. Точно това е анархията. Най-висша икономическа форма за управление на производствата и живота и висша форма на демокрация. Не ме гледайте накриво, че съм анархист, а ме питайте какво точно е анархизъм – нормален живот за всеки роден човек. Ако има нещо по-възвишено и не спекулативно, предложете го. Ние сме готови да го приемем. •

Благой Радев
Дупница

СЪБИТИЯ И ФАКТИ С КОМЕНТАР

Злополучните карикатури

В началото на месец февруари светът беше разтресен от скандал на религиозна основа. Наглед нищо особено, но със сериозни последици, които бяха широко отразени, както от световните медии, така и в нашата преса и коментирани от електронните медии с представители на различните вероизповедания.

Поводът, преди около четири месеца в датски вестник били публикувани карикатури на пророка Мохамед, включително и една с чалма на главата, в която се вижда бомба с фитил. Тези карикатури възбудиха целия ислямски свят и предизвикаха масови протести в множеството страни от Индонезия до Мавритания на Атлантическия бряг. Така и не можа да се разбере само, защо реакциите не са се появили при публикуването им, а сега след толкова време. Проблемът е бил там, че според Корана никой правоверен нямал правото по какъвто и да е начин да изобразява Аллах и пророка Мохамед, защото това щяло да бъде идолопоклонничество, а Ислямът се смята за монотеистична религия. Един е Аллах, а Мохамед е неговият пророк.

В разгорелите се спорове се разбра, че в първите 5-6 века това не е било точно така, но някъде около тринадесети век на някои религиозни водачи им хрумнало, че това може да бъде светотатство. И въпреки всичко се намериха познавачи, които доказаха, че все пак под някаква форма, като фрески и може би от някоя секта, такива има. Но нека приемем, че за огромното мнозинство това се смята за голяма обида и за тях протестите са основателни.

Лошото обаче беше, че освен официалните протести от мюсюлмански правителства до датското правителство да се извини за поместените карикатури, което те отказаха да направят заради свободата на печата, фанатизирани групи се втурнаха да палят коли, да чупят витрини, да палят и разрушават посолства на европейски страни. Стигна се даже дотам да се дадат и човешки жертви. А уж всички се пишат миролюбци и толерантни, като се почне от любителите на „свободата на словото" в Европа – датският вестник Ютландпостен, който публикува карикатурите, е известен със своята дясна, направо реакционна ориентация и не се слави с особено добро качество. Норвежкото издание, което побърза да ги тиражира на свой ред, е от край време трибуна на крайния християнски фундаментализъм в страната, която отдавна публикува статии срещу хомосексуалистите например и ратува за закони срещу богохулството.

Впрочем нека минем към същността на въпроса. Трябва ли да се говори на религиозна тема и да се засягат вярванията на хората. Някои казват, че това е личен въпрос и не трябва да се коментира и да се засягат чувствата на вярващите. Представител на Софийското мюфтийство в един от разговорите заяви, че Ислямът бил миролюбива религия и самата дума означава МИР и че била срещу всякакво насилие и зачитане вярата на другите и не трябва по никакъв начин да се обиждат вярващите, включително и от другите вероизповедания. Тук му е мястото да кажем, че защитавайки чувствата на мюсюлманите, същите тези представители на мюсюлманската общност миролюбци, не споменаха и дума за унищожените над 50 (петдесет) църкви и манастири в Косово и Метохия в Югославия, нито за взривените будистки статуи в Афганистан от талибаните, въпреки че те също са светини съответно за християните и будистите. Което сочи, че не са чак толкова големи миролюбци.

Ако се обърнем към историята, ще видим, че налагането на мохамеданството по света не е минало съвсем гладко. В България например, помохамеданчването е имало само една алтернатива, макар че и десетина века след появата му или се слага феса и фереджето, или главата отива на дръвника под сатъра. Общо взето то е вървяло след завоеванията на различните страни. Колкото до твърдението на един представител на мюфтийството, че религията не била против науката, ще му припомним един епизод от историята, когато науката е била все още твърде слабо развита, а емирите от халифата много силни. Та по време на завоюването на Египет, емирът Омар след като запалил най-богатата за времето си Александрийска библиотека казал: „Ако нещо е важно и нужно, ще го има в КОРАНА, а ако го няма значи е ненужно." И с това въпросът приключил.

Въпросът има и друга страна, че всичко, което става по света, подлежи на развитие, на критика и коментари. Казва се да не се засяга вярата на другите, защото това било нещо свято. Да, но защо единият бог допуска стотици различни тълкувания на волята му, както при християните, така и при будистите и мохамеданите?

Защо например, въпреки че ислямът е против убийствата и самоубийствата неговите последователи сега са настръхнали не само срещу християните, но яростно воюват и помежду си? Това явление го наблюдаваме в почти всички мюсюлмански страни. Не се ли избиват шиити и сунити в Ирак? Не беше много отдавна, когато се водеше войната между Иран и Ирак, самите духовни водачи изпращаха хиляди деца да се бият, като им даваха да носят със себе си по едно ключе, с което след смъртта си да си отворят вратите на рая.

А многобройните самовзривявания в Ирак и Палестина? И това ли не е против волята на Аллах и Мохамед? И не са ли приказките за съвършенството и вярата в Исляма по-скоро една демагогия. Защото не може едно да се говори, а друго да се върши.

Има още нещо в ислямската религия, което буди недоумение и съмнение в справедливостта на Аллах – доминиращата роля на мъжа над жената. Правото на съпруга да има харем, жената да се движи с фередже, да може да я напуска когато си поиска. Задължителните за вярващите пет молитви, като че ли хората си нямат друга работа и въпреки еднаквите задължения, царуващото ужасяващо неравенство.

Неравенство съществува и при Християнството и Будизма, а и при последователите на Йехова. И нашият, както и техните богове искат подчинение и послушание, почит и уважение, но остават глухи към нуждите на вярващите и към ежедневните молитви. •

Г. Божилов

Имунофили и кузофоби

От жълтите вестници ставало ясно, че най-известният човек в страната тези дни бил на прага на самоубийство. Възможно. Ако това се превърне във факт, Владимир Кузов ще бъде първата жертва на жълтата и по-жълтата преса. Потенциален самоубиец не заради или въпреки смешно „правосъдие", „морални" депутати или партийна шпицкоманда. Виновен или не, той беше хвърлен на кучетата защото е удобен и незначителен. Без много да се церемонят с неговото достойнство. Старите партийни играчи ударили джакпот с хипотетичните сексуални особености на Кузов. Истерията гръмна и отнесе в небитието купчина сериозни престъпления. Много удобно и подозрително навреме. Мъртвороденото гражданско общество се „погнуси" за пореден път и какво от това? Защо някои си мислят, че ще се измъкнат зад сцената на парламентарния театър? Защо ни занимават със себе си и очакват от нас внимание, съпричастност и подчинение?

Вече няма значение какво ще стане с Кузов, виновен ли е, не е ли. Въпросът е друг, много по-сериозен, но няма да бъде зададен в купените телевизии и парцаливите всекидневници.

Ще го зададем ние: що за „система" е тази, при която ни „представляват" хора като Кузов, Стоян Иванов, Фидел Беев, Юксел Хатиб, Иван Даков и прочее знайни и незнайни бойци на финикийския фронт? Великолепната осморка е само симптом за болест, вирус, който отдавна ни убива. Бавно и незабележимо. Този вирус е приет да се нарича официално „парламентарна демокрация" или още по-цинично „представителна демокрация". Какво ще кажат например поклонниците на „Атака" днес? Много ми е интересно какво мислят тези дни. Фашизоидният им главатар вместо да бълва хомофобски тиради, да излезе и да обясни защо така се получи? Другите водачи да си погледат питомците в Парламента, вместо да размахват пръст на мюрето Кузов. Знаете какво плува най-отгоре в септичната яма. Колкото и да „източват" помията от себе си, накрая ще мирише най-силно. Ако един от шайката е виновен и има опашка от желаещи да го линчуват, то къде е опашката пред останалите партийни герои? Логично е да попитаме. Защото зад личната драма на Кузов се скриха, кият се и ще продължават да се крият знайни и незнайни престъпници, търкащи парламентарните банки. Кузов е в клоаката от няколко месеца, докато други мастити крадци са там от „зората на демокрацията". Днес е той, утре ще бъде някое друго бушонче, но керванът ще си върви, докато кучетата си пишат.

Не мога да разделя престъпленията срещу отделни индивиди от престъпленията срещу обществото. И първите, и вторите очевидно ни забавляват или ужасяват, но и двете се продават. Петролът на БСП, обръчите от фирми, царските приватизации, демократичните фондации са гнусни, колкото е гнусно и блудството с деца. Дори Кузов да бъде изстрелян на Марс, виновен или не, други ще останат. След четири години (ако не по-рано) отново ли хиляди хора ще повярват да ги представлява някой престъпник, грижливо подреден и защитен в партиен списък за депутатска имунизация? Ако го направят, после пак ли ще се възмущават? Отдавна е казано, че партиите са просто колективна защита на лични интереси. Нито повече, нито по-малко.

Време е всеки един от нас да представлява сам себе си и така да носи отговорност за делата си. Без партии и лидери. Нашата съдба – в нашите ръце. Да се разкарат всичките! •

LGB

Алтруисти сме

В речника за чужди думи в българския език, срещу думата „алтруизъм" пише: „Готовност на личността да жертва собствените си интереси за благото на другите".

Точно такива бяха нашите „приватизатори"-„алтруисти", когато преди десетина години дариха медодобивния завод в Златица на някаква канадска компания. Когато в пресата разясняваха каква е равносметката, излезе че освен завода им е оставена продукция, която не само покрива дадената за него сума, но им останаха около 5 милиона бакшиш.

Такава беше и далаверата на Гад Зееви, който уж на загуба взе БГА Балкан, но успя да я разпродаде и да изкяри милиони от продажбата, вместо да я „стабилизира".

Въодушевен и решил на всяка цена да влезе в историята, поминалата година транспортният министър Николай Василев продаде на офшорната фирма Вива Венчърс 65% от БТК за огромната според него сума от 230 милиона евро, плюс безплатен GSM. Само за около една година цената на компанията се вдигна до над от един милиард евро. Според исландския милиардер Тор Бьорголсон – собственик на няколко фармацевтични фабрики у нас – вече имат уговорката в най-скоро време да му бъдат продадени всичките акции на БТК. Както се вижда, най-надеждната компания – Вива Венчърс, която също имаше желание да развива бизнес у нас, си подсигури солидна печалба – някъде около четири пъти по-голяма от платената сума. Освен това за миналата година печалбата на БТК е най-голямата в страната – само 253,9 милиона лева.

Многобройни са случаите на алтруистично отношение към чуждестранните инвеститори у нас, към които спадат и петте електроразпределителни дружества, чиито печалби за миналата година са доста внушителни, а въпреки това се готвят не само да увеличават цената на тока, но и да въвеждат такса „електромер". Както имаме и такса „телефон" – говорил, не говорил – плащаш.

В края на януари беше финализирана още една подобна сделка, пак ръководена от същите алтруистични подбуди. Харизахме „Бояна филм" на американската компания „Ню имидж", като сложихме капак на всичко извършено досега.

Оценена преди време за 50 милиона евро, според експерти само земята, върху която са студията, струва повече, сега я дадоха за някакви си мизерни 5,5 милиона. И тук чужденците обещават да я разширят, модернизират, да станела по-съвременна. Дали това ще стане или ще последва примера на софийските кина не знам, но знам друго. Че тук вече не става въпрос за някакви си 10-20 милиона, без които можем и да минем, а за българската култура, за българското изкуство, за българската идентичност.

Вече все по-лесно можем да изброим какво ни остана от националното богатство, отколкото онова, което сме загубили! •

Г. Божилов

Трябваше да служа за пример

Интервю с Канек Гевара, внук на Че и член на Кубинското безвластническо движение MLC

Защо живееш в Мексико днес?

Баща ми е мексиканец, майка ми също. Получих началното си образование в Мексико. В момента, когато почувствах необходимостта да напусна Куба, първата възможност за живот вън от острова беше Мексико. Най-вече по административни причини, тъй като имам мексикански документи и съответно не ми се налагаше да искам разрешително за престой или за работа.

Исках да сравня всичко, което бях изучавал в Куба с мексиканската реалност, да препрочета кубинската история. Не официалната история, която ми беше преподавана. Имах нужда да прочета голям брой неща, забранени на острова. Имах нужда да взимам участието, което не можех да имам в Куба, където гражданите са отречени. Дори по отношение на въпросите от ежедневието, а да не говорим за участие в големите събития, в големите трансцедентални дискусии, в големите проекти. Упражняването на гражданството е първото забранено нещо в Куба. Тогава бях атакуван от някои сектори на левицата във връзка с позициите ми по отношение на острова. Тези хора смятат, че ако не си с кубинската революция, си срещу нея.

При всички положения, проблемът не беше в неразположението ми към критиките на левите активисти. Не това ме плашеше, просто имах нужда да мисля по друг начин, да участвам в дебати без да ме взимат за човек от десницата. Исках нещата да са ясни, което никак не е лесно с тази толкова затворена левица. Когато тръгнах от Куба, не знаех къде ми е мястото. Преживявах дълбоко и тотално отхвърляне.

Какво представлява Ернесто Гевара за теб днес, когато се е превърнал в мит?

Образът на чистия, неопетнен революционер, който се пресъздава в левицата е едно опростяване. По същия начин е гротескно да се твърди, че е бил международен престъпник, както правят някои радикални антикомунисти. Че беше много повече от това, беше човек посветен изцяло на идеите, които защитаваше в процес на нещо като лично търсене. Възхищавам му се, но съвсем не съм съгласен с идеите му за „революционните огнища" и „новия човек"[1], въпреки че мога да съдя за тях единствено от съвременна гледна точка. Ако днес някой дойде и ми каже „Ще създадем гериля и ще направим революция", ще му кажа да се разкара. Боливийският опит за нещастие е показал на Че, че създаването на едно „революционно огнище" не стига, за да избухне революция. Аз съм геварист, защото Ернесто Гевара беше човек, който изпълняваше поетите ангажименти. Той е сгрешил като е подкрепил една революция, която се е превърнала в диктатура. Не мога да отрека Че Гевара, поради факта че не споделям абсолютно всичките му идеи. Също така не желая да приличам на него. Това ми напомня за начина, по който вербуваха деца в Куба с лозунгите: „Пионери на комунизма! Ние ще бъдем като Че!"

Не мисля за Ернесто Гевара като за мой дядо.

Чета го, както чета Маркс или Бакунин, или която и да е историческа личност. Има идеи, които са гениални и други, които са абсурдни, претенциозни и патетични. Не съм го познавал лично, роден съм седем години след убийството му. Майка ми разказваше истории за детството си и така се създаде силна семейна нишка. По това време, израснах в контакт с хора, които дълбоко се възхищаваха от Че.

Като внук на Че, предполагам, че през всичките години, когато си живял в Куба, от теб са изисквали много?

Бях на 12 години, когато се върнах в Куба. Баща ми беше преследван в Мексико и за това бяхме дошли в Европа. През този период не бях внук на Че. Не трябваше да се знае, че имаме семейни връзки с Гевара. Бях дете като всички останали, въпреки че бяхме в нелегалност. При връщането в Куба, когато влязох в средно училище, се превърнах във внука на Че. Без да го знам, съм принадлежал към нещо като революционна аристокрация, към социалистическата буржоазия, която вече съществуваше и на която никога не съм бил привърженик. Като цяло, децата на управляващите не ми харесваха. Ходех в кварталното училище, а не в това на връзкарите. Но по отношение на мен имаше специални изисквания от страна на учителите. Трябваше да се държа добре, да давам пример, но аз винаги съм се бунтувал – ако някой се опита да ми наложи нещо, винаги правя точно обратното. В училище беше катастрофа, трябваше да бъда най-добрия, а бях най-лошия ученик.

Прочетох, че си отказал да влезеш във военна академия в Куба.

Вярно е. Точно преди да завърша средното си образование, едни типове от военната академия Камило-Сиенфуегос ме поканиха да постъпя в този център. В Куба бяхме със статут на чужденци. Аз им казах: „Мексиканец съм, а в кубинските политико-военни институции не се приемат чужденци, така че не мога да постъпя в тази академия". Те ми отговориха, че нямало никакъв проблем, че всичко било уговорено на най-високо ниво; тогава им казах „не, благодаря". При всички положения, никога не съм членувал в Съюза на комунистическата младеж или в някаква друга официална организация.

Изглежда, че животът ти е бил по-свързан със света на културата, отколкото с този на политиката. В Куба си бил част от една група, която е съществувала извън границите на официалния културен живот. Как беше?

Бях част от пънкарския свят, маргиналния свят на бедните квартали. Чувствах се по-добре в тази среда, отколкото сред номенклатурата. Но това не означава, че политиката не ме интересуваше. Уви, в Куба политиката е държавно дело. При диктатурите, политиката е работа на правителството, тя не трябва да засяга хората.

В страните от източна Европа номенклатурата сложи ръка на икономическите лостове след падането на Берлинската стена. Възможен ли е такъв сценарий в Куба?

Номенклатурата контролира смесените предприятия – полу-капиталистически, полу-„социалистически". Властта не слага на командните постове най-компетентните да ръководят тези предприятия хора, а най-сляпо подчинените на режима. Между другото, мафиите контролират черния пазар от десетилетия, а това е възможно единствено благодарение на услужливостта и компетентността на хора от държавния апарат. От тези среди ще излязат утрешните големи шефове на предприятия и големи политици. Ясно е, че вътре в самата Комунистическа партия ще се води война за наследството, за трона, за властта. Раул Кастро няма да може да упражнява власт[2]. Той няма необходимата политическа тежест и не е подкрепян в Куба. Никой не го включва в сметката, никой не го е страх от него, просто е презиран. Нищо не може да промени образа му на пияница. При това говорим за едно общество, в което ромът се лее в същия ритъм, в който и водата.

Хората, които днес ръкопляскат на Фидел ще скъсат с всичко това. Когато свърши принудата за абсолютно подчинение, обществото ще се промени. Кубинецът е наперен дърдорко, не обича да мълчи, трябва на всяка цена да изкаже мнението си по всички възможни въпроси. Ако не говори за политика, то е защото не му позволяват. Едно от нещата, които много ме притесняват е, че след процеса на насилствено набиване на идеологии е вероятно да се получи ефект, обратен на търсения от властта днес – никой няма да иска да слуша за неща, свързани с някаква идеология. Младите не искат и да знаят за комунизъм, за социализъм, за анархизъм, или за какъвто и да е било „-изъм". Коренно отхвърляне на идеите. В реалността на всекидневния живот в Куба можем да си дадем сметка, че някои от тези идеи са лъжи. Тези идеи не са ги вкарали през главата на хората, а през гъза; през целия шибан ден – в училище, на работа, по телевизията, по радиото.

И в това се крие голямата опасност за пост-кастристкото общество: опасността да се образува идеологическа и политическа пустота, която да бъде незабавно запълнена от дивия капитализъм. Имайки предвид материалните лишения, от които страда кубинският народ днес, в деня когато американските стоки почнат да влизат свободно на острова и когато кубинците могат свободно да ги купуват, никой няма да се интересува от политика. Кубинците ще се хранят, ще ремонтират къщите си и ще се опитат да притежават всичко, което им е липсвало през повече от 40 години. Има опасност от апатия, която може да доведе до одесняване. Десницата триумфира когато няма политически дебат, когато няма гражданско участие. Демокрацията изчезва ако не се практикува. Демокрацията не може да бъде спирана, тя се строи стъпка по стъпка... Също и социализма – ако не го развиваме – умира. В Куба той е мъртъв, останала е само фалшивата му позлата.

В каква посока трябва да се съсредоточат усилията на анархистите в Куба?

В Куба има анархисти, но няма анархизъм[3]. Анархистите не могат да издават вестник, нито да имат радио. Дори не могат да кажат на висок глас, че са анархисти. Основният приоритет е да се подобрят възможно най-скоро условията на живот на кубинците. Трябва да се възстановят отново институциите, които днес са в разруха и които въпреки всичко трябва да продължат да съществуват: образователната система, здравеопазването, органите на „народната власт"[4] – организация от комитети, която на хартия се предполага да е хоризонтална, но на практика е абсолютно вертикална.

Според мен една от най-важните точки е гражданската апроприация на анархизма. Той не може да бъде нещо сектанско или авангардистко. Това означава да продължаваме борбата, за да не позволим на професионалните политици да конфискуват упражняването на властта, без да губим от поглед дългосрочните ни цели – идеалите, които ни карат да вървим към един идеал. Трябва да се включим в борбите, водени от различни части на обществото: кварталните асоциации, екологическите и пр. Ние нямаме аспирации към властта, но трябва да минираме общественото тяло из основи. Трябва да участваме във всички битки за равенство, демокрация, уважение. Доколкото има анархисти, които се проявяват в обществото, безвластническите идеи се разпространяват. Ако не отхвърлим и последната капка безвластнически сектаризъм, ще сме осъдени да си останем секта, малцинство... Става дума да затвърдим пътя, който избрахме през последните десетилетия. Откакто анархизмът изостави методите на насилие.

Днес Куба е в руини в икономическо, а също и етическо отношение. Мизерията е огромна, има голям социален разрив – с бездънни разлики, които понякога са по-ясно изразени отколкото в капиталистическите общества; единствената разлика е, че в Куба уж „строим безкласово общество". В постфиделовата епоха, единственият път за кубинските анархисти ще бъде участието във възстановяването на гражданското общество, във възстановяването на държавата. Казвам го без фетишизъм, защото е ясно, че някаква държавна форма ще трябва да замени сегашната държава. Ние, анархистите, трябва да участваме в дискусията за това каква държава ще е подходяща за всички. От тук следва моментното приемане на капитализма като бъдещ начин на развитие. Наше задължение е да го подведем под отговорност, да го използваме максимално, да го притиснем, да го „експлоатираме". Това е фундаментално, трябва да разрушим една система, която се основава на преповтарянето, на затъпяването, на досадата...

Каква е позицията ти спрямо кубинската и латино-американската левица като цяло? Къде е твоето място в това опозиционно движение?

Има и една цивилна, гражданска левица, която не е към никоя партия. За нещастие, левицата е задръстена с ритуали, йерархии и странни приказки, които са само фасони, но те разяждат и сърцевината. Ако в една подривна дейност се пресъздават формите на установената власт, тя никога няма да е напълно подривна. По културна деформация, аз съм подобър дилетант, отколкото активист. Не съм в никоя партия. Моето място е в левицата, която критикува левицата. •

Интервюто е взето от Даниел Пино и е публикувано в зимната притурка (n°29) на Monde Libertaire от 22.12.2005 – 12.01.2006 (публикуваме го със съкращения)

Бележки

[1] *Foquismo* е военна стратегия, при която се развиват революционни огнища в множество части на дадена територия. Че Гевара разработва тази стратегия, развивана от партизанските отряди, действащи в различни страни през 60-те и 70-те години на 20-ти век.

„Новият човек" при Гевара съвсем не е егалитарен. Според него, съществуват три пласта: на първо място Фидел; следва организираният авангард и накрая е „народът в неговата цялост".

[2] Раул Кастро е посочен от по-големия си брат Фидел да стане след смъртта му Главен командир.

[3] От самото начало на кубинската революция, анархистите, които се противопоставят на първите авторитарни мерки на Фидел Кастро са жертви на репресията. Техните организации са размурени, активистите са преследвани, екзекутирани, затваряни или принуждавани да отидат в изгнание.

[4] Освен телевизията и радиото, които ѝ служат за посредници, държавата се опира на армията, полицията и Комитетите за защита на революцията – органи на „народната власт", които са си разграфили страната квартал по квартал. Представителите на „народната власт" са избирани от една затворена листа и са сляпо подчиняващи се на комунистическата партия. •

59 години от смъртта на войводата анархист от Преображенското въстание

Спомени за Михаил Герджиков

Лефтер Мечев за пристигането на Михаил Герджиков в Малко Търново

През октомври 1902 г. отидохме с Кондолов на Устрака. Под моя връх се намираше колибата на Дражо Кировия чифлик. В колибата намерихме Герджиков, Пано Ангелов, Димитър Общински и някои други още. С всички се запознах за първи път. Общински говореше само за анархизъм. Отведохме Герджиков в Малко Търново, и то в къщата на Дражо Киров.

Герджиков държа реч върху целите на външната и Вътрешната организация. Първата я представи като оръдие на княз Фердинанд. Аферите изтъкна като нейно дело. Наблегна, че Вътрешната организация няма нищо общо с върховистите и че тя цели да подготви народа със собствени сили и да извоюва свободата си. Всички се въодушевихме от речта му. Плени ни и облеклото му: пелерина, черна шапка с широка периферия. Въоръжен бе с револвер, патронаж и кама с три острия и лъвче на дръжката ѝ, която кама ни каза, че му била подарена от чужденец.

В речта си Михаил Герджиков се спираше на италианската организация, като споменаваше често Гарибалди и Мацини. И неговото облекло му придаваше вид на италиански революционер. Той отрече дейността на върховистите, които с аферите си само разстройваха Вътрешната организация в услуга на българската политика. Стана ми ясна Кремидчиоглувата афера, която Герджиков ни посочи като пример как върховистите използват Вътрешната организация и я рушат, като пакостят на легалните дейци и на семействата им. Заминах си за Камила убеден противник на сарафистите.

Анастас Спасов Разбойников за посещението на Михаил Герджиков в Бунархисар и за дейността му по време на Хуриета

Герджиков дойде в Бунархисар от Урумбеглия през една дъждовна кална нощ, доведе го куриерът ни Пейо Сачлията. Край града ни пресрещна Ноньо Стияньоглу, за да го отведе у Васильото, дето чаках и аз.

С Герджиков се срещнах за първи път. Той направи на всички силно впечатление. С черна брада, бледоматово лице вследствие нощните скитания, само с черна мешинена куртка, подплатена с червен хастар; с червена дебела връзка, с дълга коса, къдриците на която падаха върху челото му, с лек платнен каскет, с наметната къса манлихерова пушка и презраменна овчарска чанта – тоя върховен нелегален ръководител на Одринския революционен окръг с привлекателната си млада, интелигентна фигура завладяваше всеки, който се срещнеше с него, дори без да му говореше надълго. Неговото име в Странджа и Одринско стана легенда и то не толкова поради подвизите му в Македония, колкото поради широкия замисъл на анархистическите му революционни идеи, поради неговата интелигентност и умението му да привлича интелигентни четници.

През деня при него се явиха учителката Мария Атанасова, свещеник Димитър Бодуров, дядо Наньо Каика и още двамата души. Един от последните ми каза: „Ее, учителю! Щом такъв млад човек е тръгнал да се жертвува за нас, какво остава ние да правим; ние би трябвало всички да измрем още сега.“ Толкова поразително впечатление направи Герджиков на тоя прост селянин.

Герджиков замина за Колибите, а оттам към Одрин и през Мустафа паша – в България.

Димитър Катерински за участието на Михаил Герджиков в конгреса на Петрова нива

Отидох на конгреса в Петрова нива като представител на Свиленградско. През Бургас минах границата на 29 юни 1903 г. и стигнах на определеното място с доста още интелигенция. На конгреса най-голямо обаяние правеше Герджиков. По онова време още млад, едва 30-годишен, облечен с червена рубашка и препасан с хубавата му външност. Освен това той имаше дар слово и винаги говореше хубаво, разумно и вещо. На тези свои качества крепеше авторитета си, още повече че бе и пълномощник на Централния комитет.

Герджиков беше по убеждение анархист, ала това никак не му попречи да участвува в революционното дело за освобождаването на Македония и Одринско. Убежденията му не бяха пречка и затова още, че по това време никой никого не питаше за какво се борим. Увлечени в борбата против деспотизма на султана, интелигенцията се въодушевяваше от организирането на самата борба и не мислеше какво ще правим при неин успех.

Христо Силянов за обявяването на въстанието от Михаил Герджиков

Кървава и страшна нощ, за която от толкова години се готвим.

Събрани на полянката, момчетата образуваха колело и изправени в пълно въоръжение зяпаха Мишел, който стоеше в средата.

– *Часът, който от петстотин години очаквахме, за който работихме ден и нощ, купувахме пушки, скитахме из балканите и пълнехме зарданите, най-сетне е ударил. Тая вечер всички наши братя по кръв и тегло, където и да се намират, ще си премерят силите с нашите душмани. Където има турско село – ще се изгори; където има турски аскер – ще се разбие! Тая нощ ще има да се извършат страшни работи. Кръв ще се лее, глави ще падат, села и градове ще горят. От тая нощ ние не сме вече раи, не признаваме хукюмат, аскер и каймаками, не плащаме даньци и вергии! Хукюмат, кадии, съдии и аскер на тая земя ставаме ний! Вместо с темане всеки турчин ще се посреща с нож и куршум, догдето не се очисти нашата страна от душманите, или се подчинят на нашия ред и заживеят с нас не като мъчители и господари, а в братство и мир, с еднакви права и задължения. Нека всеки, който чувства страх в сърцето си, да се отдели, догдето е време, защото потеглим ли оттук, няма вече връщане! Тогава всеки страхливец, ако не падне от турците, ще падне от нас. Ние не се борим за нас, борим се за нашите жени и деца, за тия които ще идат след нас.* •

Falkenbach и Beco

НОВОИЗЛЯЗЛА КНИГА

Записки за българските страдания 1944-1989 г.

В последните дни на 2005 година излезе от печат книга първа от трилогията „Записки за българските страдания - 1944-1989 г.“, чийто автор е писателят Петко Огойски, земеделски деятел, бивш депутат от Седмото Велико народно събрание, бивш главен редактор на „Земеделско знаме“, а още по-бивш политзатворник и концлагерист.

Книгата е второ допълнено издание, тъй като първото, появило се през 1995 г., е изчерпано тогава за месеци.

На цели 567 страници е разгърната мъченическата епопея на българския народ под ботуша на най-свирепата, сталинистката тирания в световната история до днес. В шестте затвора и двата лагера, в които авторът е бил, той се среща със страдалци от различни партии, движения, клубове и религиозни вероизповедания, без оглед на политическа принадлежност, вяра, етнос, пол и възраст. При това повествованието му е изпъстрено с интригуващи случки, с трагично и героично възвисяващи се личности, както и шеговито иронични анекдоти за онези, които са паднали в жалка капитулация пред непосилните страдания.

Много страници са отделени и за анархистите, с които е делил теглото си в Ломския и Шуменския затвори и най-вече на зловещия остров Персин срещу град Белене, а после и в Старозагорския затвор при второто му осъждане. Много страници за анархистите има и във втора и трета книга от тези „Записки за българските страдания 1944-1989 г.“, отличавайки ги като „най-чисти и безкористни борци срещу всяка тирания“, сред които никъде не е срещал грозния образ на доносника предател, каквито е имало в редиците на всички останали политически групировки.

Огойски често споделя: „Ако не бях потомствен, трето поколение, земеделец, аз сигурно щях да споделя съдбата си като анархист! Защото по-добре една трудно осъществима идея-мечта като безвластието да те води през трудностите в живота, отколкото да се бориш и за най-демократичната власт, която почти винаги се изражда в нещо, което не си искал!“

Бройки от книгата могат да се набавят чрез автора, чийто адрес е: София 1554, кв. Чепинци, ул. Надежда №3. Тел. 996-24-13, код за провинцията 02, или чрез отг. редактор на „Свободна мисъл“ Георги Божилов. Цена за отделен брой – 10 лв. •

Свободна мисъл

писма от нашите читатели

Вълкът кожата си мени, но характера – никога

Колко мъдрост има в тази тъй позната народна поговорка, особено ако я отнесем към „държавната власт“, претърпяла много външни промени, които не са засегнали нейната същност и вълча природа.

Веднъж монархическа, друг път републиканска, народно-демократическа, социалистическа, че и комунистическа, но винаги потисник и грабител на обикновените хора и благодетел на управляващото малцинство. Но най-добре нейната същност е изразена при тоталитарния начин на управление, за който с умиление си спомнят бившите управляващи сталинисти. Те и днес заемат ключови позиции в държавната йерархия и не обичат да делят властта с други. Тяхната мечта си остава „Беленската република“, при която ние сме живели, при която, за да отидеш да пикаеш, трябваше да искаш разрешение. Класическата тактика на болшевиките е да ползват демокрацията като стъпало към диктатурата. Днес това става все по-очевидно.

В пресата срещаме стряскащи публикации: „МВР организира курсове за тайни агенти“ (в лагера Белене ги наричахме „антени“). Най-куриозното е, че за това настоявал ЕС. Чакайте бе, европейци, до вчера не ни харесвахте, че сме имали много лагери, затвори и прочие репресии, а сега пари давате да ги имате! Тука има някакво недоразумение. Може би на друг са необходими тези кадри и съответни институции. Бъдете спокойни, приятели от ЕС. Нашите бивши управници са съхранили тези ценни кадри от тяхната ДС, знайки, че ще дойде време да им потрябват. Ето, това време идва. Вие, бъдещи наши съюзници, само отпуснете парите (гледайте да са повечко) за качеството на кадрите и не се безпокойте, те са ни много послушни (ние сме ги изпитали на гърба си). При добро заплащане са готови и на дявола да служат.

Друго стряскащо съобщение е, че милицията може да прави обиск във всяка къща, обявена, че укрива врагове на държавата. Боже опази! Още не сме се успокоили от онези внезапни проверки и обиски и ето, че се задават нови такива. Този път за терористи и мафиоти, успокояват журналистите – тези платени ортаци на властта. Ами в България има към 400 мафиоти, които властта знае и не пипа, защото са от една гилдия с нея.

Също при народни вълнения милост нямало да има за бременни жени и деца. Каква хуманност и човещина. Щом ЕС го иска, ще се изпълнява!

Останалите живи лагеристи, затворници и репресирани има защо да се притесняваме. Ние знаем що е полицейска държава и няма да престанем да бием тревога за потъпкване на човешките права и свободи. •

Христо Велинов

Сборник за Димо Канев

Приятели, тази година на 12 септември се навършват 30 години от смъртта на Димо Канев, жертва на болшевишкия терор.

Съидейниците му от Карлово имат идеята по случай тази годишнина да бъде издаден сборник от спомени на неговите приятели познати. Обръкаме се към всички онези, които го познават от лагери или от живота с молба да изпратят писмено своите спомени на адрес:

Величко Д. Канев
ул. Гладстон 20
тел. 0335-40-92
Карлово 4300

Горяна Несторова: Подслони душата ми!

из първата стихосбирка със стихове за „нелустросани“ хора на Горяна Христова Несторова

Родена е на 3 октомври 1946 г. в село Габарево, Старозагорско. Баща ѝ Христо Димитров Несторов (Щако – Ицата) е първият партизанин на България, нищо, че за такъв е обявен от партийните комунисти Иван Козарев. Но истината е само една: и двамата са били анархисти. Въпреки че е сформирал Тъженския партизански отряд и е бил „командир“ на същия до лятото на 1944 г., а не Марко Чернев, името му е „умишлено“ заличено от аналите на историята, заради това, че се е отказал от званието „комунист“ и защото емигрирал в Италия и във Франция, откъдето след подготовка с двама свои съидейници скачат с парашути като „диверсанти“ през септември 1953 г. на „Патарешка поляна“. Ицата е убит в сражение с блюстителите на „реда“ на 23 март 1954 г. между селата Турия и Павел Баня.

От тогава над нея тегне прокобата, че е дъщеря на „враг“ и „предател“... И всички врати са затворени. Но въпреки всичко, тя успява да завърши гимназия в Казанлък и строителен техникум в Стара Загора.

Когато я накарах да си напише „автобиографията“ за първата ѝ стихосбирка, тя я писа в продължение на три месеца и накрая ми изпрати седем реда текст и едно стихотворение „Моята автобиография“.

„Заръчаха ми да си напиша автобиографията. То било трудна работа. Все едно, че си пиша надгробно слово. Седнах аз, пиша, пиша... прочетох го. И кой ще ми повярва? Смачках листовете и ги захвърлих. Балерина-моторист виждали ли сте? Дюлгерин-актриса? Не е за вярване, нали? Не ща да си пиша автобиографията, тъй да знаете! Не е за вярване тя моята автобиография. Вместо нея, написах стихотворение. Ако щете му вярвайте:

Душа на поет.
Тяло на атлет.
Маниер – не естет.
Характер – проклет.

Бог не зачита.
Човек, предпочита.
Пари не прочита.
Твореца почита.

Трудно живее.
На живота се смее.
Свободата ѝ пее.
Началник не смее.

Любовта е красива,
ако душата е жива.
Живота е крив,
ако ти си бъзлив.

С тези каламбури
и моите подбуди
някак си успях
и през сълзи се смях.

Горяна Хр. Несторова

Всичко за нея в тази „автобиография“, като човек с изстрадала душа, майка и поетеса, е вярно.

Не искам да прибавям повече от себе си, въпреки че трябваше. Но каквито и хубави думи да се кажат за нея – днес са излишни...

Тя ги е казала в тази своя първа стихосбирка, в която е подбрала и подредила 30 свои стихотворения, като е нарисувала и корица... Те сами говорят за нейното отношение към близки и познати, за любовта и страданията ѝ; към властимеющите и тези, които са я унижавали; за самотата и свободата. •

Весел Момчев Василев
3 септември 1995 г.
Велико Търново

* * *

2 Юни

Масивен паметник,
изправен срещу „висините“.
Бюст, на мъж суров,
със чисто чело,
и непокорната брада.
Стоя, и гледам
купчината от цветя.
Очукат, омърсят,
премажат живия човек,
а после, паметник
грижовно изградят.
Та, вярвайте деца,
във речи, и „цветя“.

* * *

Колона Волги.
Сирена и
пазачи униформи.
Ти, простолюдие,
замри и отстъпи!
Притихват автобуси,
трамваи и коли.
Работният добитък,
е отбит в страни.

Ей, „Волги“,
пътувате по път,
разчистен от ченгета!
Пирувате, със хляб
от чуждата несрета!
Мърсите, тъпчете,
гърла, глави,
и прах свещен!

Ей, „Волги“,
сверете си
километража!
Народът ви създаде,
не за величие
на пажа!

1984 г.

* * *

Лесно значи е сега
да не си сама в нощта.
Лесно стигаш суетата
и името на родата.
Лесно власт лансира,
какво, че дарбата умира.
Лесните неща са лесни,
туй се знае и без песни.
Е, защо тогаз се маеш,
и със питанки играеш?
А си озъптиината,
и се подреди в тълпата.
При доволни домакини,
сред гоблени и килими.
При почтените колежки,
и със секса на прибежки.
При колеги грандомани,
умобедни вещомани.
При добрите писарушки,
злобнички, ала кротушки.
Стига с тези колебания,
и душевните терзания,
тя, човещината значи,
носи само неудачи.
Я, я остави на мира,
и поръчай една бира...

* * *

Свят голям, забързан,
уморен,
от свойте празни делници,
сменени от суетни празници.
Улици, в гъмжило от
бедност и изящество.
Тълпа, безлична и
зашеметена,
от правото на вещите.
Живот, запълнен
с магазини
и бензинен гръм.
Живот на гръмки фрази,
и на глупост.
Бюра, пагони, звания,
препълнени с безличие,
и манията за величие.
Човещина, и страх
за мястото.
Пародията на деня.

Горяна Несторова

Олимпийският спектакъл: Can't Get No Satisfaction

Барон Пиер де Кубертен е бил на 31, когато е решил да съживи Олимпийските игри, които за последен път са се провели около 400 г. от н.е. към края на Римската империя. Той е бил изпечен бунтар и реформатор в образованието, който от ранна възраст е отказал военната и политическата кариера. Неговият приятел, отец Анри Мартин Дидон, който вярвал силно в спортната дисциплина, дал на игрите латинския термин „Citius, Altius, Fortius“ – „По-бързо, по-високо, по-силно“, който станал олимпийско мото. Днес това изглежда като отживял артефакт на съвременността и прогреса.

С Олимпийските игри днес ние отмерваме времето, те служат за гео-политически маркер, спектакъл, незабавна слава и почти по Шекспир – шумно пиршество с глобален отзвук. Ги Дебор сигурно се обръща в гроба. Мнозина от нас все още помнят зимните игри в Сараево през 1984, преди Балканите да бъдат разкъсани от войни или пък бойкотът през 1980 на игрите в Москва от няколко западни държави. През 2008 пък ще е празненството на Китай като новоизгряваща суперсила.

Спортът и забавленията, а не религията, са всъщност истинският опиум за масите. Финалът по американски футбол често кани Мик Джагър и Ролинг Стоунс да забавляват публиката на полувремето. Символично това изглежда като малко парти, след като „сме наритали иракските задници“. Това не е просто символиката на играта на американски футбол, а спектакъл, прокламация на войната с участието на британска рок-група, която трябваше да направи безкрайно и безсмъртно шоу, за да усмири масите. Както в света на Юрген Хабермас и Джон Ралстън Сол, по-важни за публиката са спектаклите, каращи я да се чувства добре, а не развитието на будно общество. Психологически операции, които хората в американската армия не биха могли да планират по-добре: защо да задаваш въпроси за войната в Ирак, след като 62-годишният Мик Джагър се поклаща и пее хитове като „Start Me Up“, „Rough Justice“ и „(I Can't Get No) Satisfaction“?

Лудостта на тълпите и еуфорията, която предизвикват, са може би емблематични за онези стари римски колизеуми, където гладиаторите са се били до смърт за масите. Днес тълпите крещят, развели флагове.

И сега, докато международният спектакъл е в Торино с цялата си помпозност, слава и церемониалност, комерсиалната природа на Олимпийската инициатива, дори и в традиционното си римско обкръжение, е емблематична за консуматорската цивилизация и корпоративната глобализация, както всяка друга транснационална корпорация. Вместо „фестивал на пролетта на всеки 4 години“, днес Олимпиадите могат по-правилно да се нарекат оргия на комерсиализацията, особено след игрите в Лос Анжелес през 1984. Референдумът във Ванкувър за зимните игри през 2010 мина със 64% подкрепа преди 3 години. Но зад всяка Олимпиада стои неразказаната история за това, какво се случва на градовете и общностите, когато правят път на големите и скъпи инфраструктурни проекти. Олимпийските игри никога не покриват разходите, направени за тях, а и изискват от градовете-домакини да се справят сами с разходите за инфраструктура, които в случая със зимните игри 2010, могат да надхвърлят 700 милиона долара. Игрите във Ванкувър през 2010 изглежда ще превишат със 110 милиона долара бюджета си. Нека не забравяме и исканията на местното население относно изконната им земя.

Миналия април хиляди жители на Ванкувър се събраха на централния площад, за да видят представянето на олимпийското лого за 2010. То представляваше символът „инукшук“ – символ, дълбоко вкоренен в културата на местната народност инуит и означаващ сигурност, надежда и приятелство. Но под стилизираната светлина на Олимпиадата той се превърна в пушечно месо за културните критици във Ванкувър, които решиха, че този символ е част от присвояващата култура на водещите държави без никакви угризения.

Миналата година Олимпийският организационен комитет за игрите 2010 заведе дело срещу Моси Алванд с искане да премахне емблемата с 5-те кръга и факлата от своя ресторант „Olympia Pizza“ – емблема, стояща там от над 10 години, много преди Ванкувър да пожелае да кандидатства за домакинство.

Това е само една брънка от истинската история на предстоящите Олимпийски игри, които ще окажат влияние върху планираните приоритети на правителството за години напред. Кръщавайки ги „Олимпиада за устойчиво развитие (Sustainability Olympics)“, организаторите ще трябва да направят всичко възможно дори думи като „устойчивост“ да не загубят истинското си значение. Ванкувърският общински съвет наскоро реши да преразпредели обещана за жилищни сгради земя за олимпийското селище в Саутийст Фалс Крийк.

Цените на недвижимите имоти продължават да растат, а цените на сградите са нараснали с 50% поради недостига на квалифициран труд, причинен от бързото развитие при фиксирания сгъстен график до 2010.

Работническите синдикати се борят с Ванкувърския олимпийски организационен комитет и различни бюра в правителството за справедливи заплати за бъдещите олимпийски инфраструктурни проекти.

Олимпийските игри в Солт Лейк Сити станаха причина за изгонването на стотици местни жители, когато наемите се покачиха тройно заради наплива от туристи. Игрите в Атланта, Лос Анжелес, Сеул и Пекин бяха основната причина за изгонването на хора от бедните квартали, намиращи се в съседство със събитието. Сигнали за подобен натиск вече се забелязват в квартали като Даунтаун Ийстсайд на Ванкувър, където живеят главно бедни хора. Хората са загрижени, че също както по време на „Експо 86“, когато хиляди бяха изселени, обществото ще стане свидетел на стремглаво скачащи наеми и строги мерки за сигурност, засягащи местното население с цел да се направи път за туристите.

Огромните промени в политиката по социално подпомагане като по-кратките срокове за събиране на данъци, по-строгите изисквания за получаване на помощи за нетрудоспособност и законовите мерки, като например законът против просещите, мобилизираха обществото, на което му е писнало от напрежението покрай инфраструктурните проекти, от спекулаторите на пазара на недвижими имоти и което трябва да носи последствията от липсата на пари за болнични заведения. Всички тези орязвания на социалните разходи отиват в разходите за олимпиадата – за проекти като овали за шортрек и писти за шейни.

По време на церемонията по откриването на игрите през 2010 може би Ролинг Стоунс все още ще са на сцената, Мик Джагър ще е на 66 и може би Иран ще е новата гореща точка, която трябва да изхвърлим от съзнанието си. Какво ще направим тогава, за да укротим масите?

Ам Джохал
Ванкувър

Бележки върху философията на анархизма

продължение от миналия брой » » »

Философските доктрини на Хераклит и Демокрит са историческо въведение към разглеждането на развитието на анархическата философия в ново време. Към току-що казаното, обаче, намирам за необходимо да добавя, че голимият специалист по история на научната наука и философия С. Я. Лурье (1891-1964), изследванията на когото се отличават с анархическа дързост да се противопоставя на общоприети положения, в процеса на работата на фундаменталния си труд „Демокрит – тексты, перевод, исследования", която е започнал през 1920 г. и е продължила до смъртта си (трудът е издаден посмъртно от неговите ученици), е дотигнал до важен и много интересен за нас в случая резултат относно ученика на Демокрит – Антифонт, афиширан в самото заглавие на монографията му, публикувана през 1925 г. от анархическото издателство „Гласът на труда" в Москва: „Антифонт – творец на древна анархическа система". Тъй като, доколкото мога да съдя, досега не е обърнато нужното внимание на тази забележителна книга, а тя самата е библиографска рядкост, ще предам в следващите подолу редове основните моменти от нейното съдържание.

Антифонт, отправяйки се от споменатите му по-горе схващания на учителя си Демокрит за законите и за природните основания, на справедливостта в човешкото общество, е дошъл до пълно отричане на държавата и нейните закони. „Всички неща – така можем да възстановим... началото на разсъжденията на Антифонт – съществували и съществуващи, тези, които загиват, и тези, които отново се появяват, или са породени от природата и случая, или са продукт на (човешко) творчество. Предметите от първата група трябва да смятаме действително за такива, каквито ни се представят; предметите от втората група се наричат също „постановления", тъй като само като нещо поставено те се смятат за такива, каквито ни се представят. В най-древни времена, разбира се, не са съществували продукти на творчество...

Първите продукти на човешкото творчество, естествено, са послужили за подобряване на живота... Появило се човешкото общество... Впрочем, продуктите на човешкото творчество никога не могат да играят в живота на човека такава роля, каквато играят произведенията на природата, пък и въобще те само тогава са полезни, когато, колкото се може по-точно следват образците в природата...

Човекът, обаче... вместо да твори, следвайки природата, започнал да създава неща, противни и враждебни на човешката природа. Така че, човекът е имал възможността донякъде да стане по-щастлив; вместо това той е станал още по-нещастен, тъй като вследствие

> „Вместо да твори, следвайки природата, човекът започнал да създава неща, противни и враждебни на човешката природа"
>
> **Антифонт**

глупостта на болшинството и злоумишлената хитрост на силните той се е оказал оплетен в мрежа от постановления, които са го лишили от някогашната му свобода: законът в крайна сметка му отнема немногото удоволствия, които е имал, когато е бил първобитен дивак.

Впрочем, казват, че наред с обикновените постановления – писаните закони – по отношение на които можем да наблюдаваме, че се измислят от отделни хора и след това се приемат чрез общо съгласие на гражданите, има и други, неписани постановления; те уж били дадени на хората от боговете, когато човекът току-що се е появил на земята... и са така задължителни, както природните закони. За доказателство на това положение се позовават на съществуването на постановления, които се съблюдават решително от цялото човечество, така че за каквото и да е съглашение тук изобщо дума не може да става, и, следователно, съществува справедливост, която е... следване на... висши, божествени предначертания."4 По-нататък, като истински ученик на Демокрит, Антифонт опровергава това твърдение за божествения характер на някои закони на поведение в обществото по емпиричен път, т.е. чрез разсъждения основани на наблюдения. Като взема в предвид, че привържениците на това схващане посочват два такива закона – култа към боговете и почитането на родителите, въз основа на житейски наблюдения той показва, че и в двата случая съвсем не става дума за общоприети постановления. За първия случай той посочва, че някои етиопски племена съвсем не вярват в съществуването на богове и, следователно, при тях изобщо не е възможно да има култ към богове, а за втория – че у редица племена е прието да се убиват престарелите родители, което е в разрез с второто постановление. В тази връзка Антифонт изтъква, че хитрият властелин е измислил боговете като „средство за борба с... нарушаването на закона: той е измислил боговете, от които човек трябва да се страхува и от които нищо не може да се скрие." – чудесно формулиране на социално-политическата функция на религията за духовно поробване на човешката личност като допълнително средство към икономическите и политическите средства за потискане на трудещите се маси от господарите! А по-нататък следват мисли, решително насочени против разделянето на хората на господари и потиснати в най-различни форми: „всички тези разделения на знатни и простолюдие, на роби и свободни, на граждани, метеки и чужденци, на елини и варвари са противно на природата", а „хубаво е всичко това, което е съобразно с природата, лошо е това, което й противоречи."

В заключение ще изтъкна, че и у други антични философи се срещат мисли, както и начин на поведение, които са в съзвучие анархическата философия от по-ново време. •

проф. Борис Чендов

КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И . . .

Анархизъм и други пречки по пътя към анархията

Не е нужно да се спираме и на всички известни наставки към анархизма – комунизъм, индивидуализъм и пр. В книгите всичко това е подробно описано. Много по-важно е да разберем защо днес не сме и на крачка по-близо до анархията в сравнение с времената на Годуин, Прудон, Кропоткин и Голдман. Причините носят в себе си самите анархисти и именно затова тези причини – за разлика от другите – е възможно да отстраним. Възможно е, но съвсем не е ясно дали ще го направим.

Моят извод, направен след много години проучване и активност в анархистическата среда, се свежда до това, че анархистите са една от главните причини, а аз подозирам, че и една от най-значимите причини за това защо анархията остава понятие без минимален шанс за реализация. Искрено смятам, че много анархисти просто не умеят да живеят автономно, да се стремят се към доброволно сътрудничество. Мнозина от тях не са особено умни. Те имат склонност към излишно упование върху собствената анархическа класика и вътрешни писания и изключват необходимостта от по-широки познания за света, в който живеем. По природа твърде боязливи, те се обединяват с подобни на тях, дълбоко в душата разбирайки, че никой от (сратниците) няма да преценява идеите и действията на другите в съответствие с нормите на практическия критически разум, че никой няма да се откроява над доминиращото ниво по пътя към своите лични достижения и преди всичко, че никой няма да подлага на съмнение остарялата анархическа идеология.

Анархизмът в значителна степен се представя не като алтернатива и предизвикателство към съществуващия ред, а по-скоро като силно специализирана форма на приспособяване към него. За анархистите е задължително да бъдат бедни, но имено поради това не възникват въпроси за това дали за един или друг анархист е възможно да бъде нещо повече от неудачник, ако не се взима под внимание неговата идеология. Историята на анархизма е история на безпримерни поражения и жертви и същевременно анархистите почитат своите измъчени предшественици с патологична преданост, която е способна да ни наведе на подозрения за това, че анархистите, както и всички останали, считат, че добрият анархист – това е мъртвият анархист. Революцията – претърпялата поражение революция – е славна, но нейното място е в книгите и на страниците на вестниците. През 20-ти век Испания (1936) и Франция (1968) са най-добрите примери за това: революционната вълна заварва официалните организирани анархисти неподготвени, а и поначало те не подкрепят събитията, ако не и по-лошо. Причините не трябва да търсим далече. Не защото всички идеолози са лицемери (може би някои са били). Просто те изработват ежедневната рутина на анархистичната борба, която безсъзнателно считат разтеглена за неопределен период, просто защото никой на практика не може да си представи революция тук и сега съответно реагират със страх и желание да защитят себе си, когато събитията отиват далеч отвъд тяхната риторика.

С други думи, поставени пред избора между анархизъм и анархия, мнозинството анархисти ще изберат идеологията и субкултурите на анархизма, вместо да предпочетат опасен скок в неизвестното, в света на безвластническата свобода. Но доколкото анархистите са почти единствените общопризнати критици на държавата като такава, тези боящи се от свободата хора неизбежно ще заемат значими или дори водещи позиции във всяко възстание насочено против държавата. По природа последователи, те се оказват начело на революцията, което подлага на съмнение техния статут не в по-малка степен, отколкото статута на политиците или собствениците. Съзнателно или не, анархистите саботират революцията, която без тяхната намеса може би ще успее да унищожи държавата за секунди, без да дава възможност да се възпроизведе древната свада между Маркс и Бакунин.

По-вярно е да кажем, че анархисти, които си присвояват това име, нищо не са направили, за да отправят предизвикателство срещу държавата не чрез повърхностни писания, пълни с особен жаргон, които никой не чете, а чрез заразителни примери на други отношения между хората. В Северна Америка в крайна сметка централизираните „федерации" на работническите организатори се разпаднаха в атмосфера на апатия и жлъч (и това е добре), но неформалната социална структура на анархизма е по-старому йерархична. Анархистите безметежно се подчиняват на това, което Бакунин нарича „невидимо правителство", което в техния случай се състои от редакторите на няколкото най-крупни и издавани продължително време издания.

Тези издания, независимо от очебийните идеологически различия, имат еднакъв подход – „старите знаят повече" – към своите читатели, а така също и своеобразно джентълменско споразумение между себе си за това, да не се нападат едни други, за да не изглеждат непоследователни или по някакъв друг начин да не подронят своите класови интереси, заключавайки се в хегемония над редовите участници в движението. Всяка анархистична организация има с някаква друга организация много повече общи черти, отколкото с които и да било от неорганизираните анархисти. Анархическата критика на държавата, ако тя е действително разбрана от анархистите, се явява в частния случай критика на една организация. И на определено ниво анархическите организации усещат това.

Анти-анархистите заключават, че ако вече съществува йерархия и подчинение, то нека просто те да си съществуват открито и така и да се наричат. За разлика от тези учени мъже (десните либертарианци, минархисти, например), аз твърдо държа на своята опозиция по отношение на държавата. Но не защото, както често пропангадират анархистите, държавата „не е необходимост". Обикновените хора считат тези заявления на анархистите за смехотворни и така и трябва. Очевидно е, че в индустриално класово общество като нашето държавата е необходима. Въпросът е в това, че държавата сама създава условията, в които тя действително е необходима, унищожавайки силата на личността и непосредствените доброволни обединения. Още повече, че устоите на държавата (работа, морализъм, индустриална технология, йерархическа организация) не са необходими, а напротив, възпрепятстват удовлетворяването на нашите потребности и желания. За съжаление мнозинството направления в анархизма приемат всички тези предпоставки за държавата, и в същото време застават против тяхното логично продължение – държавата.

Ако не съществуваха анархисти, на държавата щеше да й се наложи да ги измисли. Знаем, че в някои случаи тя така и постъпва. Нужни са ни анархисти необременени с анархизъм. Тогава и само тогава можем действително сериозно да разпалим анархията. •

Боб Блек, 1985 (със съкращения)

Боб Блек: трудът трябва да се премахне

Кой е Боб Блек?

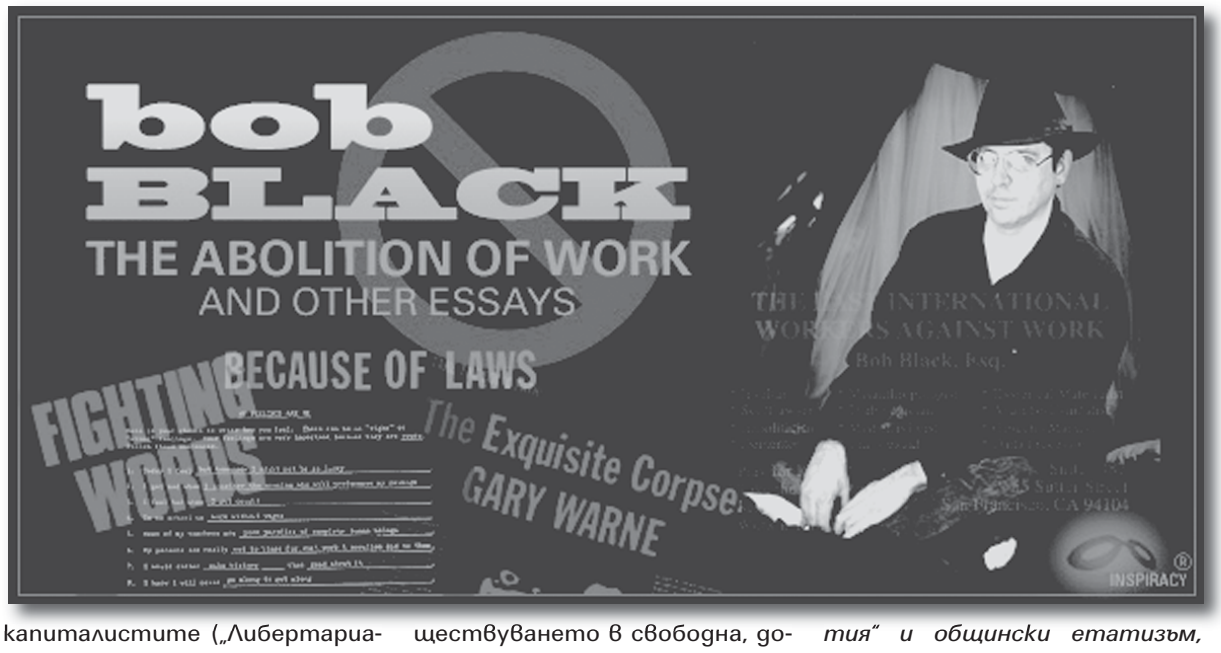

Започнал да пише към края на 1970-те години, Боб Блек е един от първите, които защитават това, което днес се нарича „пост-лява анархия". Неговият стил на писане е изразено агресивен, критикува много от „свещените крави" на левичарската, анархистската и активистката мисъл. Комунист на млади години, Блек остава разочарован от авторитарната идеология на социалистите и след като открива анархизма, прекарва голяма част от живота си анализирайки авторитарни тенденции в рамките на „привидно антиавторитарни" групи. В своето есе „Моят проблем с анархизма" той пише:

„Да наричаш себе си анархист означава да предизвикваш отъждествяване с непредсказуем низ от асоциации, съчетание, което е малко вероятно да означава едно и също за които да било двама души, включително двама анархисти."

Някои от неговите есета от началото на 1980-те (антологизирани в „Премахването на труда и други есета") подчертават неговите критики към движението за ядреното разоръжаване („Антиядрен терор"), към редакторите на „Преработен свят" („Анархо-измама: критика на „Преработен свят"), към „радикалните феминистки" („Феминизмът като фашизъм") и либертарианците и техните съвременни потомци анархокапиталистите („Либертарианецът като консерватор").

„Премахването на труда", най-масово четеното есе на Боб Блек, е построено върху идеите на Маршал Салинс и Ричард Боршай Лий. В него той се застъпва за премахването на обществото, изградено на основата производител/потребител, в което според Блек целият живот е посветен на производството и консумацията на стоки. Като критикува марксисткия държавен социализъм наравно с пазарния капитализъм, Блек изтъква аргумента, че единственият начин хората да станат свободни е да изискат обратно своето свободно време от работните места и работата и като превърнат задължителните задачи на съществуването в свободна, доброволна дейност.

През 1997 г. Блек започва интелектуален дебат с анархиста и основател на „Института за социална екология" Мъри Букчин, критик на пост-лявата тенденция в анархизма. Букчин написа и публикува „Социален анархизъм или лайфстайл анархизъм: непреодолима бездна", определяйки пост-левите анархисти и други като „модни анархисти". В отговор, Блек публикува „Анархия след левичарството", този труд по-късно стана една от най-важните творби в пост-лявата теория. Блек, който критикува Букчин и в няколко други творби, включително „Моят проблем с анархизма": *„Мъри Букчин поддържа политиката на „третата партия" и общински етатизъм, който смътно напомня за Дивия Запад с почти фашистките въоръжени шайки, предвождани от шерифа, които целят премахването на всяка власт над общинско ниво"*.

Кавга между Блек и писателя и предполагаем наркоман Джим Хогшир завършва с арест на Хогшир с обвинение за организиране на производство на опиум. Блек впоследствие се хвали, че той насочва полицията към Хогшир, твърдение, което води до неговото отчуждаване от някои анархистски среди.

Твърди се, че по време на развитието на техния спор (Хогшир изповядва радикалния ислям), Хогшир блокирал входа на жилището на Блек, въоръжен с карабина М1. Според Блек Хогшир останал разярен след като прочел неговото „обяснение на херменевтиката на Хогшир". Използвайки жената на Хогшир като човешки щит, Блек успява да избяга. Въпреки последвалите коментари, Хогшир първи съобщава за инцидента на полицията. Месец по-късно Блек пише до полицията в Сиатъл, че Хогшир работи с нелегална лаборатория за наркотици. След като това става известно, няколко книжарници прекратяват разпространението на книгите на Боб Блек.

В друг случай членът на „Църквата на Субгения" Джон Хаген-Бренер изпраща на Блек самоделно взривно устройство. Блек носи устройството в полицията. Той счита, че това е заради неговата критика към църквата. Иван Стенг и други членове на „Църквата" отричат участие в този инцидент и никой друг не е обвинен. Блек отново е критикуван от своите приятели анархисти заради използването на полицията. Блек отвръща, че никога не е казвал, че няма да използва полицията и пита защо трябва да ослепее, само защото някой не харесвал това, което пише.

„Изчистен от своите левичарски остатъци, анархията-анархизмът, без марксизма, ще бъде свободна да бъде това, което е."

„Либертарианецът е просто републиканец, който взима наркотици." •

LGB

КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА • КРИТИКА И КОНТРАКРИТИКА

Боб Блек и други досадни дребни недоразумения

В своите „Бележки за анархизма" Ноам Чомски цитира Октав Мирбо, който пише, че анархизмът има широк гръб и като хартията понася всичко, дори онези негови последователи, чиито деяния и смъртните врагове на анархизма не биха могли да надминат.

Този цитат можеше да се отнася за уж анархиста Боб Блек и неговите критики срещу днешните и вчерашни анархисти, ако днешните анархисти бяха вчерашни. Те обаче не са и Боб Блек остава далеч от най-неприятните неприятели на анархизма. Той е част от хапливия, но не и непоносим рояк „мислители", които намират почва за своята правота в чуждата неправота, а те не са ни най-малко нещо изключително за анархизма. Има ги навсякъде и са неизменно досадни.

Все пак Блек е достатъчно популярен на Запад, а и у нас той има своите заинтригувани читатели. Някои от онези, с които съм разговарял, виждат в неговите писания някаква почти отчайваща правота и обезверени от същите причини, които водят и до разпада на германското автономистко движение (виж материала на стр. 10), решават, че другите анархисти са твърде непоносими и безнадеждно се изолират от движението. Това е и първият парадокс на Блек – на неговия въпрос защо не сме по-близо до анархията от времето на Уилям Годуин отговорът е прост: ами защото „последователите" на Блек са твърде далеч от Годуин.

Боб Блек често пише, че нямало смисъл да препрочитаме класиката на анархизма, която според него била писана от „именити чужденци" и трябвало да се подлага на съмнение като „остаряла". Интересно как анархистите, които според Блек, не можели да живеят в солидарност, изповядват остарелите схващания на „допотопните анархисти", при положение, че основният принцип при Годуин е именно способността да схващаш справедливостта като отдаване на обществото, а не да се затваряш в споделена самота. Твърдо не е възможно да не подлагаш на съмнение „остарялата анархическа идеология" и да имаш „излишно упование" в нея, а същевременно да живееш в разрез с нея, т.е. без да се стремиш към доброволно сътрудничество. Явно проблемът не е в излишното упование, а по-скоро обратното – в слушането на нестройния хор самовлюбени критикари. Добрият ни дядо Годуин, чиято 250-годишнина честваме този месец, е доста ясен по въпроса: „Едва ли има по-отвратителна тирания от тази на човека, който постоянно ни натрапва недодяланите си и половинчати съвети или на този, който, не забелязвайки, че ако в момент на просветление и сила е блеснал със схващането си, мисли, че е длъжен да ни го повтаря и натяква без край. Съветът може би повече от всичко друго изисква да бъде даван с простота, безкористност, доброжелателност и умереност." Може би съм анархо-фундаменталист и не съм „не особено интелигентен", но у наше село за четвърт Годуин дават цял Блек.

Всъщност дяволът не е толкова черен. Боб Блек и останалите дребни досадни недоразумения в днешния анархизъм са пълни с вътрешни противоречия именно поради своя отказ от основния стълб на анархизма, а именно – пропагандата на дело. Те посочват множеството жертви, поражения, явни провали в хода на борбата и се опитват да ги представят като доказателство, че анархизмът е изгубил „верния път". Нищо чудно мнозина от тях да са започнали като марксисти. Марксистът има ясен и верен път, който поддържа като узаконява всяко отклонение от него. „Всяка крива успоредна на партийната линия е права".

Едно от най-интересните такива противоречия специално при Блек е неговото „премахване на труда". Явен застъпник на радикалния отказ от работа (да, добре, тя е вид несвобода), той обаче счита, че държавата е необходима в днешното индустриално общество. Явно Блек счита, че можем първо да се преборим за премахване на труда, след което държавата някакси от само себе си ще се разкара. Опитахме, не става. Половината ми живот мина в комунистическата държава, в която най-масовата форма на протест (отбелязано също от Г. Константинов в „Ставайте робове...") беше отказът от работа на принципа „те ме лъжат, че ми плащат, аз ги лъжа, че им работя." Огромната част от хората в бившия соцлагер действаха на принципа: „началникът го няма, ще изляза да си свърша някаква работа" (докато всъщност бяха *на работа*, на *работното* си място, в *работно* време), тоест по предписанията за Блек – вършиш доброволно само онова, което ти е „частно". Резултатът беше кошмарен – не само, че държавата не отпадна, а беше заменена със сегашния режим, при който се налага да работиш и то по 10-12 часа на ден, само за да можеш криво-ляво да покриеш сметките и да сложиш нещо на масата. Защо е така? Именно защото остана държавата, която диктува правилата. Достатъчно беше бившите комунисти да станат капиталисти, ползвайки държавната власт и което е по-важно – държавната хазна – и работниците взеха да опъват каиша.

Боб Блек не обича анархокапиталистите, не ги обича и Чомски и даже ги смята за много по-опасни от „капитал-капиталистите" и счита, че ако тяхната версия за света се сбъдне, тя ще бъде много по-страшна от днешния вариант на капитализма. Да, но те следват точно предписанието на Блек, като оставят Годуин, Прудон и брадатите ни идеолози на заден план. Без никакви проблеми аз мога да премахна своя труд като хвана един цех пчелички да ми работят, като ползвам държавата да ги принуждава да го правят, защитавайки моето право да им налагам задължения. Премахвам труда и ползвам „неизбежната" държава. А пчеличките сами са си виновни, защото не са „особено интелигентни", не могат да „живеят автономно" и всъщност, минус идеологията, са едни несретници. Ако пък реша да се пазя чистичък и да не ги експлоатирам пряко, мога да стана един рентиер или мутреса някаква и съм фит анархист по формулата Блек. Не стават така нещата.

Тезата, че Испанската революция е сварила анархистите неподготвени през 1936 е най-малкото странна. Пак според Чомски, „анархистката революция, която помита голяма част от Испания през 1936 в различни форми, не е спонтанен бунт, а е подготвяна десетилетия наред с образование, организация, борби, поражения и понякога победи. Тя е нещо значително. Дотолкова, че предизвиква гнева на всяка от големите властови системи: сталинизма, фашизма, западния либерализъм, интелектуалните течения и техните доктринерски институции – всички те се сплотяват, за да унищожат анархистката революция и го правят. Това според мен говори за нейната значимост."

Ето къде сме по-близо, Боби: сталинизмът и фашизмът вече не са на власт. Отидоха при абсолютизма и църковния гнет от времето на Годуин и Прудон. Останаха либерализмът и интелектуалните течения. Дребни пречки по пътя към анархията. •

Александър Ванчев

Корените на автономизма

равносметката на германските радикални движения от края на миналото столетие

продължение от миналия брой » » »

Автономистки конгрес

Надеждата за открита критика и продуктивен спор е основно пожелание към Автономния конгрес. Конгресът е насрочен да се проведе по великденските празници през 1995 г. в Берлин. В най-добрия случай той може да се превърне в нещо като моментна снимка, преглед на силите и смяна на поколенията за ново начало на ляворадикална, недогматична, „автономна" опозиция. В противен случай за мнозина той най-вероятно ще бъде един послеслов към цяла епоха социални движения, изиграли много важна и вдъхновяваща роля в техния живот.

Спорът за Първи май

През април 1993 г. се провежда среща на около 200 души от берлинските ляворадикални „структури" в Мерингхоф и Кройцберг. Тя не преминава без остри взаимни нападки. Част от автономната сцена се отделя не само със своя отказ от участие в традиционните първомайски демонстрации, но и с провежданата активна кампания против това участие. Причината е в това, че догматични, дори отчасти сталинистки организации от няколко месеца до тази среща превземат подготовката на демонстрациите, което кара част от автономистите да престанат да се подчиняват на ляворадикалното единство. За тях то вече няма политически смисъл. Проблемът е, че сталинистките организации включват значителен брой имигранти, докато автономистите се състоят почти само от немци. Автономистите не желаят повече да шестват по улиците под портрети на Ленин, Сталин и Мао.

Обединената мощ на левите радикали е вече само мит и това е ясно на всички. Те се движат по различни пътища, за което автономистите могат само да отбележат, че го считат за неправилно и да заявят какво не биха правили. Автономистите не успяват да формулират свой собствен политически подход и да го отделят от другите, които са силно ориентирани към организация, пролетарска класова борба и правилен политически анализ. На този етап изглежда, че автономната представа за политика може да се изразява само под формата на практически действия и не може да бъде формулирана във вид на програми.

В търсене на автономни „линии"

През следващите месеци все по-малък кръг от хора обсъжда тези въпроси с надежда, в краен случай, за следващия 1-ви май да съумее да формулира собствена политическа линия, за да може на тази основа да води преговори за съюзи или да се движи по собствен път.

На повърхността изплуват проблеми, последствията от които плащат самите автономисти. Привидната яснота, с която те се движат в предходните години, се разпада в ръцете им: международната солидарност, която застъпват, без внимателно да преценяват на кого, за какво и как оказват поддръжка; безкритичното възхищение към „бунтовете" по целия свят, с които охотно се отъждествяват пред телевизионния екран; самодоволството, с което готовите теоретически постановки за „тройния гнет" в течение на много години се обявяват за неоспоримата истина; ограничеността на практическия радикализъм във всекидневните житейски интереси, като например, в кварталната и транспортната политика; самоотвержеността, с която хората се борят с всяка свинщина на властта, независимо че заемат ролята на пазители на законността. Към това се добавят и чисто махленски сплетни вместо открита критика; подлост, повсеместно създаване на лагери и групировки вътре в самата автономна сцена. Всички тези неща показват, че автономистите са част от съществуващото общество и навсякъде са пронизани от неговите структури, с които самите те водят борба. За мнозина това се оказва твърде тежко; не се вижда бряг, където да може отново да се върнат към някаква практика. Тогава въпросите започват да се възприемат като заместител на трудната практика. Но фактически тези въпроси подтикват самите автономисти към някакъв момент на размисъл и преоценка: не означава ли тази безизходица от неразрешими принципни проблеми, че те подготвят своето оттегляне от опозиционната политика?

> Автономното движение от 80-те години се задоволява с няколко лозунга и собствени мита като политическа програма. Неговата политика се определя по-скоро от отрицанието: никакви лидери, никаква организация, никакво представителство, никакво участие в политическата отговорност. То действа анонимно, подривно и непредсказуемо.

Идеята на конгреса

Две неща са ясни. Първо, че отговорът на въпроса какво в съществуващите условия може да доведе до успех в борбата против експлоатацията и потисничеството за равноправие и освобождение и как следва да се води тази борба, не бива да се дава прибързано, поне до следващия Първи май. Второ, че мнозина си задават тези въпроси, независимо дали го признават, или не.

Така се стига до решението, че непременно трябва да се направи опит да се докаже на 1-ви май 1994 г., че движението не е изгубило предишната боеспособност и далеч не е полуизчезнало. Да се докаже, но на кого? Самите автономисти усещат, че всеки от тях се е превърнал в инстанция, решаваща кой е революционер и кой не и точно това не желаят да продължава повече. Струва им се най-правилно именно в този ден на традиционни борби да проведат голяма среща, на която възможно най-живо да обсъдят тези въпроси.

Трудният път на подготовката на конгреса

През следващите месеци отговорността за целия проект преминава на различни срещи, заседания, работни групи, открити събрания. При това, в зависимост от силите, времето и интереса, на преден план излизат различни хора. Провеждат се три надрегионални подготвителни срещи в Хале/Заале, Касел и Ерфурт.

Дискусиите по първоначалните въпроси все повече се изместват към проблеми от хода на формалната организация. През последната година твърде много хора проявяват интерес, но след известно време отново се отказват: някои от тях са разочаровани, че не успяват да прокарат своето мнение, за други тежестта на отговорностите си казва думата, а някои изобщо не са мислили, че от тях ще се очаква реална работа.

Тезиси на автономното движение

Автономното движение от 80-те години се задоволява с няколко лозунга и собствени митове като политическа програма. Неговата политика се определя по-скоро от отрицанието: никакви лидери, никаква организация, никакво представителство, никакво участие в политическата отговорност. То действа анонимно, подривно и непредсказуемо. Но въпреки това възникват ситуации, когато става необходимо те да изразят своите политически намерения чрез слово. •

продължава в следващия брой

LGB

Срещу Големия брат

Комюнике на гръцкото Антиавторитарно движение

Това е комюнике на „Антиавторитарно движение“ относно подслушването на телефоните на нашите членове: Григорис Цимантос, Аргис Муратидис, Атила Ихтиар и Марина Мейнтари (която участваше в списването на нашият вестник „Вавилония“).

„Откритието“, че съществува система за подслушване, инсталирана в софтуера на мобилната компания „Водафон“, потвърждават по скандален начин факта, че „Биг Брадър“ съществува в очевидно състояние и не е просто грешка в глобалния обществен режим. Това очевидно състояние не притежава правила, нито граници в процеса на налагане на нов модел на човешко общество – моделът на тотално контролираната индивидуалност от тези, които изграждат властовите и авторитарни механизми, чието ръководство е в САЩ. Първите мишени са – и ще продължат да бъдат за в бъдеще – всички онези от нас, които сме се наредили от тази страна, страната на Съпротивата.

Никой от нас не си прави илюзии, че тази вътрешна мрежа за подслушване е била инсталирана само за шпионирането 100 телефона. От десетилетия американското Управление за национална сигурност е глобалното ухо и око (чийто местен клон е OSAC, разположен в американското посолство в Атина) в прилагането на програмата „Ешелон“, Шенгенското споразумение, терористичните закони на всяко споразумение на ЕС за постоянно подслушване на комуникациите на милиони граждани, всичко това е природата на хищния звяр на авторитарния контрол.

Но реалното усещане в този случай е, че те трябва да получават информация от общността на всички, които са част от социалните борби, информация от хората, които отказват да правят компромис, отказват да продават своето съществуване и достойнство на авторитарните механизми, на шефовете и на държавата. Към тази категория принадлежат и тримата арестувани и хвърлени в затвора борци за социална справедливост Аспионис, Карасаринис и Калайджидис.

Относно скандала с подслушването на премиера Караманлис и неговия министерски съвет от същата мрежа, която шпионираше и нашите другари, можем да кажем само това: Кронос все още яде своите деца!

Достойнство, солидарност, съпротива!

Гърция, 3 февруари 2006
Антиавторитарно движение

Протест срещу камерите за наблюдение в Солун и Атина

На 9 февруари 2006 се проведе демонстрация, организирана от синдикати, политически и обществени организации срещу видеонаблюдението и обществото от тип „Big Brother“. Ние участвахме като формирахме отделен блок.

Шествието започна от площада Аристотелос и премина покрай посолствата на САЩ и Великобритания, завършвайки пред вътрешното министерство.

Когато демото започна, протестиращите се опитаха да разрушат полицейска CCTV камера за наблюдение на (тези камери са на 12-метрови пилони).

Веднага бяхме атакувани от силите за борба с безредиците, които използваха нов химикал, за да ни разпръснат. Това ново оръжие на полицията причинява дезориентация и световъртеж. Атаката на полицаите беше спряна и ние можахме да продължим с шествието, въпреки че опитът да разрушим камерата беше неуспешен. Нямаше арести.

По същото време имаше демонстрация и в Атина.

Гърция, 10 февруари 2006
Антиавторитарно движение
(Солунска асамблея)
0030 2 310 261 290

Анархо-панаир на книгата

Загреб, Хърватия, 31 март - 2 април 2006

Анархисткият панаир в Загреб цели да се превърне в дългосрочен, развиващ се проект. Първият панаир, проведен от 18 до 22 март миналата година премина добре и ние се надяваме да привличаме все повече и повече хора всяка година – участници, издатели, групи, проекти, всеки, който се интересува от това, което панаирът може да предложи.

Анархисткият панаир на книгата ще се провежда всяка пролет като местен източник за анархистки и либертариански книги и други публикации. Целим също така да отворим дискусия за въпроси, които са важни за анархисткото движение или за нашата местна общност.

Ето затова ние се нуждаем от вашата помощ – елате и подкрепете това събитие с вашата солидарност и участие!

Участие:

За да ни помогнете да организираме панаира и да приключим програмата на време, се нуждаем от потвърждение за вашето участие, колкото е възможно по-скоро. Нашият e-mail е: **ask-zagreb@net.hr**

Въпроси към всички, които пристигат в Загреб:

1. как искате да участвате?
2. нуждаете ли се от помощ за настаняване (местата за безплатно настаняване са ограничени, но можем да помогнем като намерим евтини места за настаняване, има няколко хостела в Загреб и можем да сложим информация за цените).
3. бихте ли искали собствен щанд?
4. нуждаете ли се от помощ за вашия щанд?
5. можете ли да подпомогнете панаира със средства? (това не е условие да имате щанд!)
6. нуждаем се от някаква обща информация за вас (контакт, какви книги/публикации разпространявате (не списък, само кратка информация)

Планираме да публикуваме програма на панаира в началото на март. Моля, изпратете цялата информация, която искате да бъде включена.

За повече информация:
Web : www.ask-zagreb.org
e-mail:ask-zagreb@net.hr

Въоръжената съпротива срещу капитализма по света

Японската червена армия

Основана от Фусако Шигенобу през февруари 1970 г. ЯЧА е в тесни контакти с „Народен фронт за освобождение на Палестина“. От средата на 1980-те години ЯЧА не действа в Япония. Към момента се предполага, че групата функционира в контролираната от Сирия част от Ливан и има клетки в различни азиатски градове – Манила и Сингапур.

Целта на ЯЧА е да разпали революция в Япония, където да бъде създаден „чист“ социализъм и да се предизвика световна революционна война: „Революциите избухват не в резултат на революционните борби на масите, а от въоръженото насилие“ (Такая Сиоми). Етапите, водещи към световната революция, според ЯЧА са създаването на Червени армии в Африка, Латинска Америка, Япония и Корея, тяхното обединение в Световна червена армия, а на по-късен етап – създаване на „Световна революционна партия“ и „Световен революционен фронт“.

Членове

- Харуо Уако, бивш водач, арестуван през 1997 г.
- Осаму Маруока, бивш водач, арестуван през 1987 г.
- Фусако Шигенобу, основателка и водач. През ноември 2000 г. тя е арестувана в Осака, Япония. Обвинена е за серия отвличания и атаки и е осъдена на 20 години затвор.
- Иу Кикумура е арестуван с експлозиви и излежава 22-годишна присъда в САЩ.
- Йошими Танака е осъден на 12 години за отвличането на самолет към Северна Корея.
- Юкико Екита, дългогодишен активист на ЯЧА, е арестувана през март 1995 г. в Румъния и впоследствие депортирана в Япония. Тя е осъдена на 20 години за участие в серия атентати и убийства насочени срещу големи компании през 1974 и 1975 г. Процесът срещу Екита започва през 1975 г., но е прекратен и тя е освободена през 1977г. Това освобождаване е част от сделка с ЯЧА след отвличането на самолет към Бангладеш.
- Козо Окамото е един от участвалите в нападението на летище „Лод“, през 1972 г. Той се намира в затвор в Израел. През май 1985 г. Окамото е освободен след размяна на затворници между Израел и Палестина. Ливанските власти дават политическо убежище на Окамото през 1999 г., защото се е борил против Израел.
- Масао Адачи, Казуо Тохира, Харуо Уако и Марико Ямамото са арестувани в Ливан, след което са изпратени в Йордания. Властите отказват да ги допуснат и в последствие те са пратени в Япония.

Дейност

- **31 март, 1970:** ЯЧА отвлича самолет по вътрешните линии в Япония със 129 пътници от летището в Токио. Осем от похитителите са въоръжени с катани и носят бомба в най-известното отвличане на самолет в историята на Япония. Самолетът е заставен да лети до Фукуока, а по-късно до Сеул, където всички пътници са освободени. Танака е един от деветимата членове на ЯЧА обвинен за отвличането, но е единственият осъден. Трима от групата на Танака по-късно умират в Северна Корея, другите петима са все още там.
- **30 май, 1972:** Атака с картечница и гранати на летище „Лод“ в Тел Авив, днес „Бен Гурион“, убити са 26 души, около 80 са ранени. Двама от тримата нападатели се самоубиват с гранати. Счита се, че този акт вдъхновява по-късните палестински самоубийствени атаки.
- **Юли 1973:** членове на ЯЧА предвождат партизани от „Народен фронт за освобождение на Палестина“ в отвличане на самолет на японските авиолинии над Холандия. Екипажът и пътниците са освободени в Либия, където похитителите взривяват самолета.
- **Януари 1974:** ЯЧА атакува инсталация на Шел в Сингапур и взима петима заложници; едновременно „Народен фронт за освобождение на Палестина“ атакува японското посолство в Кувейт. Заложниците са освободени след откуп.
- **13 септември, 1974:** Френското посолство в Хага, Холандия е атакувано. Посланикът и десетима други са взети за заложници, един полицай е застрелян. След дълги преговори заложниците са пуснати след освобождаването на един от членовете на ЯЧА (Ятука Фуруя), изплащане на 300 000 долара и предоставяне на самолет до Сирия.
- **Август 1975:** ЯЧА задържа повече от 50 заложници от няколко посолства в сграда в Куала Лумпур, Малайзия. Сред заложниците са американският консул и шведският представител. Похитителите издействат освобождаването на петима от ЯЧА и отлитат към Либия.
- **Септември 1977:** Отвличане на самолет над Индия и принуждаване да кацне в Дака, Бангладеш. Японското правителство освобождава шестима члена на групата и плаща 6 милиона долара откуп.
- **Декември 1977:** Заподозрян за член на ЯЧА отвлича самолет на малайзийските авиолинии. Самолетът превозва кубинския посланик Марио Гарсия към Токио. Самолетът катастрофира и всички на борда загиват след като похитителят застрелва двамата пилоти и после се самоубива.
- **Май 1986:** ЯЧА атакува с гранатомет посолствата на Япония, Канада и САЩ в Джакарта, Индонезия.
- **Юни 1987:** Подобна атака срещу британското и американското посолство в Рим, Италия.
- **Април 1988:** Членове на ЯЧА взривяват американски военен клуб в Неапол, Италия. Убитите са петима.
- ЯЧА извършва 17 бомбени взрива срещу сгради на големи корпорации, между които „Митсуи и Ко“ и „Тайсей“, ранени са 20 души. Осем човека са жертвите от взрива в главния офис на „Мицубиши“ в Токио. •

Членове на Японската червена армия - горе вляво: Фусако Шигенобу

LGB

Спомен за Александър Христов

Александър Христов е роден на 14.02.1929 в Благоевградското село Яново в бедно семейство. Пленен от легендите за Гоце Делчев, Яне Сандански и другарите им, още като ученик той попада под влиянието на анархистите, които доминират в училищата из пиринския край. Чрез Кръстю Енчев – анархист, есперантист и педагог – се запознава с трудовете на Бакунин, Кропоткин, Елизе Реклю, Франсиско Ферер, което затвърждава убежденията му на безвластник.

По време на болшевишкия терор след 9-ти септември, когато партията взема мерки за ликвидирането на всяка опозиция, още юноша Александър Христов заедно с много други е преследван, задържан и малтретиран от „народната" власт. През 1948 година, заедно със своя учител Кръстю Енчев, успяват да минат границата и прекосяват много страни, където работят каквото им попадне и накрая достигат до далечната Австралия.

Не след дълго Александър Христов се сбогува с Кръстю Енчев и заедно с друг млад анархист на име Уланов се качва нелегално на кораб и заминава за Франция. Установява се в Париж, където е приет радушно от българската емигрантска анархистическа група. Стават много близки с Трендафил Марулевски, който му помага да започне работа при него.

Въпреки че работи, за да изкарва прехраната си, записва и завършва успешно журналистика. По късно става редактор на издаваното от българската анархистическа група списание „Наш път", а през 1967 година с помощта на списанието издава стихосбирката „Гласът на свободата".

В Париж той е на два пъти екстрадиран, заедно с други български анархисти, на остров Корсика. Първия път за 42 дни при посещението на Хрушчов в Париж през 1960 година, а втория за 10 дни при посещението на Брежнев през 1971 г.

Във Франция Христов се запознава с англичанката Лидия, за която по късно се жени и с която заживява в Лондон, където започва работа като журналист в българската секция на ББС под ръководството на небезизвестния тогава Георги Марков.

По-късно, по настояване на Кръстю Енчев, той става редактор на списание „Народна воля" издавано от анархистическата група в Австралия. Списанието се противопоставя на Ванче Михайлов и ратува за обединена Македония в Балканска федерация.

През 1983 година, на 19 октомври, малко след като издава стихосбирката „Великата глупост", Александър Христов постъпва в болница с тежко заболяване и на следващия ден почива.

По негово желание тялото му е кремирано, а урната с праха е отнесена от децата му и погребана при починалия му брат в Благоевград.

Вечна му памет! •

Трендафил Марулевски

АНАРХО КАЛЕНДАР

„Само свободата може да развива личността."

- На 02.03.1921 година Кронщадските моряци, работници и селяни не се подчиняват на централната болшевишка власт и обявяват независимостта си от Московското правителство; Ленин подписва декрет срещу Кронщад.
- На 03.03.1756 година е роден философът, икономист, историк и писател Уилям Годуин.
- На 06.03.1889 година е обявена обща стачка на миньорите от Белгия.
- На 07.03.1921 година Троцки напада кронщадските революционери.
- На 09.03.1900 година анархистите Кирков, Манджуков, Мерджанов и Соколов започват прокопаването на тунела до „Банк-Отоман" в Цариград.
- На 10.03.1945 година е извършен погром над анархистка конференция в Княжево, следва изпращане на делегатите в болшевишкия концлагер край Дупница.
- На 10.03.1981 година в Хасково умира анархистът Делчо Василев, поет, писател и публицист.
- На 11.03.1917 година започва руската революция.
  На 11.03.1999 година в София умира анархистът Стоян Цолов, участник в революцията в Испания, след това тикнат в болшевишките затвори.
- На 12.03.1958 година в сливенския затвор е отровен анархистът Манол Васев (Йордан Бъркалов).
- На 15.03.1830 година е роден френският анархист, теоретик и географ Елизе Реклю.
- На 17.03.1906 година в град Луинцита умира авторът на „Религиозната чума" Йохан Мост.
- На 18.03.1871 година парижките работници обявяват „Комуната".
- На 18.03.1947 година умира Михаил Герджиков.
- На 19.03.1905 година в Килифарево е родена Надежда Симеонова Попова, анархистка и четничка в анархистката чета „Братя Бъхови".
- На 20.03.1925 година край град Елена е убит анархистът Димитър Петков Цонев (Кьосето).
- На 21.03.73 г. пр.н.е. Спартак повежда робите на Италия срещу римските аристократи.
- На 22.03.1900 година е основана безвластническата комуна в Канеград, Англия.
- На 23.03.1954 година край Павел Баня болшевиките убиват първия партизанин на България – анархистът Христо Димитров Несторов (Ицата).
- На 24.03.1902 година в град Плевен е роден анархистът-пистел Борис Константинов Шивачев.
- На 25.03.1973 година в град Мангуция е роден немският анархосиндикалист Рудолф Рокер.
- На 26.03.1926 година военните избиват 23-ма анархисти, заедно с Тодор Дързев.
- На 28.03.1918 година излиза органът на Северните федерации на анархо-комунистите в Русия – вестник „Грядущее".
- На 31.03.1878 година започва съдебният процес срещу Вера Засулич.

С К Р Ъ Б Н А В Е С Т

На 14.02.2006 г. почина

доктор Георги Христов Груев

Той беше голям приятел на анархистическото движение.
Лека му пръст!

А Н А Р Х О
радиопрограма
ДИВЕРСИЯ В ЕФИРА

Денонощието има само 24 часа. Искаме ги всичките. Малкото предаване става голяма програма. След като повече от година разкъсваше ефирната радиоскука в съботния следобед, екипът на предаването реши да прави 24-часова програма в Интернет. Можете да слушате пробното излъчване на адрес:
http://a-bg.net/dve.m3u

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага на читателите на в. "Свободна мисъл" следните заглавия на анархистическа литература:

КНИГИ:

1. Основи на безвластието - Г. Хаджиев	1 лв.
2. Национално освобождение и безвластие - Г. Хаджиев	1 лв.
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми - Г. Хаджиев	1 лв.
4. История на безвластническото движение в България - Г. Хаджиев	1 лв.
5. Моя път (спомени в два тома) - Г. Хаджиев	2х1 лв.
6. Феноменът Махно - П. Аршинов	1 лв.
7. Заблужденията на марксизма - Пиер Рамю	1 лв.
8. Събитието на века - анархистическа Испания - Г. Левал	1 лв.
9. Взаимопомощта - фактор на еволюцията - П. Кропоткин	1 лв.
10. Антиистория славянобългарска - Г. Константинов	1 лв.
11. Краят на държавата и капитала - Г. Константинов	3 лв.
12. С думи вместо с куршуми - Г. Константинов	5 лв.
13. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? - Г. Константинов	3 лв.
14. Нечути песни - Кръстьо Г. Хаджиивановв	3,50 лв.
15. Национализъм и култура - Рудолф Рокер	2 лв.
16. Национализъм и култура - Рудол Рокер том II	5 лв.
17. Избрани страници за и от него - Михаил Бакунин	2 лв.
18. Барутни (по)мисли - Г. Константинов	5 лв.
19. Хляб и свобода - П. Кропоткин	4 лв.
20. Ставайте, робове - Г. Константинов	5 лв.

БРОШУРИ:

1. Стопанисването на земята - Г. Хаджиев	0,50 лв.
2. Проблемът за организацията на анархизма - Г. Хаджиев	0,50 лв.
3. Що е анархизъм?	0,50 лв.
4. Отговор на една вярваща - С. Фор	0,50 лв.
5. За общината	0,50 лв.
6. Федерализъм и централизъм - Рудолф Рокер	0,50 лв.
7. Крахът на руския държавен комунизъм - Рудолф Рокер	1 лв.
8. Килифаревско народно въстание и килифаревска чета	1 лв.

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. "Славейков"№7. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. "Република" №4.

АБОНАМЕНТ 2006

ВЕЧЕ 12 СТРАНИЦИ

Драги читатели,

Абонаментът за вестник „Свободна мисъл" МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ ВЪВ ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година - 6,00 лв.; за 6 месеца - 3,00 лв.; за 3 месеца - 1,50 лв. Цена на един брой - 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ
Каталожен номер 649

ПОМОЩИ ЗА ВЕСТНИК „СВОБОДНА МИСЪЛ"

1. Христо Тотънов, Канада	70 лв
2. Марин Караиванов, Хасково	20 лв
3. Георги Константинов, София	50 лв
4. Марин Усунов, София	10 лв
5. Станчо Кърпаров, Бята	10 лв

БАНКОВИ СМЕТКИ:

В български левове:	200 826 141 010 047 310
В USD:	200 826 141 110 047 314
В Евро:	200 826 141 0 047 315

ТБ ОББ АД, клон Перник

ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник „Свободна мисъл" не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! *Ръкописи не се рецензират и не се връщат!*

ТЕЛЕФОНИ ЗА ВРЪЗКА С ФАБ:

Ал. Наков 076/2-70-86; Хр. Велинов 0335/32 00;
Г. Божилов 07178/30 45; Г. Константинов 02/873 99-88

АВТОНОМНА БЕЗВЛАСТНИЧЕСКА ГРУПА АНАРХОСЪПРОТИВА:
aresistance@riseup.net
АНАРХИСТИЧЕСКА ГРУПА „ВАСИЛ ИКОНОМОВ":
afront2003@yahoo.com

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
София, ж. к. Надежда, пощ. клон 1220, пощ. кутия 59
Редакционна колегия:
Почетен гл. редактор Христо К. Йорданов
Отг. редактор Г. Божилов

Предпечатна подготовка: „Свободна мисъл"
Печат: „Унискорп" ООД